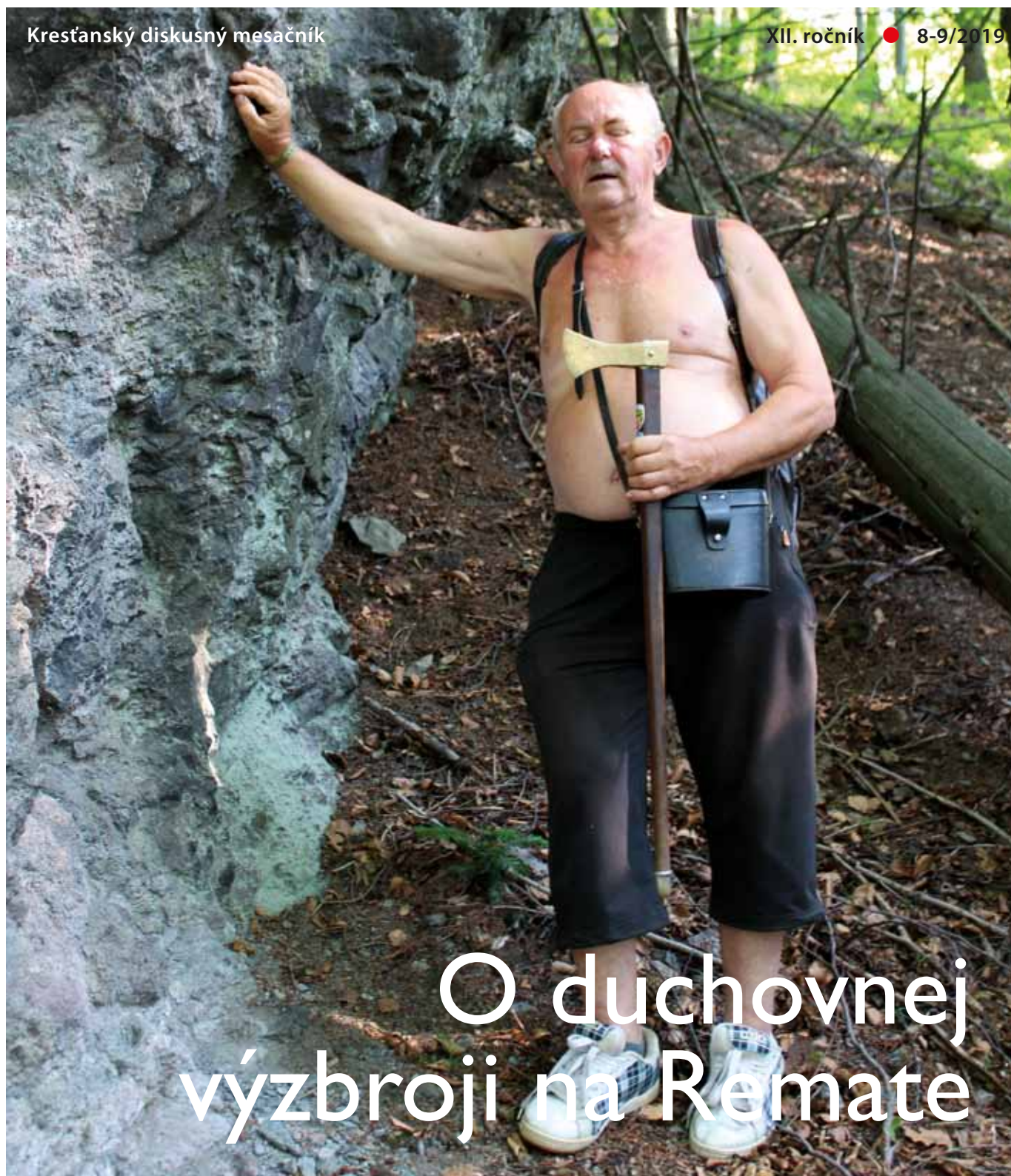

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XII. ročník ● 8-9/2019

○ duchovnej
výzbroji na Remate

O B S A H

Pieseň pútnikov 4

PRÁCA

J. Calvo Aguilar

Rozhovor 5

CHCEM KRÁČAŤ

VEDĽA TEBA

M. Hrivnák/B. Piatko

Biblické ženy 10

PRÍBEH ANNY

M. Kulišková

Téma 12

O DUCHOVNEJ VÝZBROJI

P. Komrska, M. Porubská,

E. Ostrolúcka

História a osobnosti 20

KALENDÁRIUM CB III

Š. Evin

TRAJA GEMERSKÍ SOKOLI

P. Trúsik

Misia 22

O MISII A MISIONÁROCH

L. Knoetze-Slobodová

PRAMEŇ NA SÚŠI

S. Keil, O. Müller/

V. Vrajová

Úvahy z trolejbusu 28

AKO VZNIKÁ NOVÁ

KNIŽKA

Tomáš Komrska

Na margo dní 30

ZMENA PERSPEKTÍVY

Miroslav Kocúr

RELAX 31

Foto: Prameň na Súši, Olga (vľavo)

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2019

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko, **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 20. 9. 2019 **Tlač:** Express tlač

1. strana obálky: Seniori na Remate (M. Tomašovský) **4. str. obálky:** Z misie v JAR

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

ČAS ODDYCHU A ČAS PRÁCE

MONIKA MITANOVÁ
(CB Svätý Jur, učiteľka v Cirkevnej
ZŠ Narnia, Pezinok)

Ešte som úvodník nepísala, tak som hľadala na internete, čo vlastne ten úvodník je. Našla som definíciu v Slovníku slovenského jazyka: „článok na prvej strane novín al. na začiatku časopisu, venovaný nejakej významnej udalosti, rozoberajúci nejaký zásadný problém“ Chytila ma panika. O akom zásadnom probléme už len ja môžem hovoriť?!

Keď plávam, mojím zásadným problémom je DÝCHANIE. Mnohým z vás sa to iste bude zdať banálne, veď čo už je na tom: nadýchnem sa nad vodou a vydýchnem pod vodou a tak dookola. Ale mne sa to stále akosi nedarí. Neviem nabrať ten správny rytmus. Pre mnohých z nás, ktorí učíme, študujeme alebo máme školopovinné deti, je zásadným problémom: STRIEDANIE RYTMU školského roka a prázdnin. Striedanie rytmu práce a oddychu, nádyh a výdyh v bežnom kolobehu života mnohým z nás spôsobuje ťažkosti.

Počas minulého školského roku sme so žiakmi písali modlitby Bohu. Jeden žiak napísal: „Milý Bože, ďakujem Ti, že bol zase víkend a že som mal voľno. Prosím Ťa daj, aby bol stále víkend a stále voľno, ktoré je skvelé na oddych.“ (Pravopis prešiel korektúrou) Krásne vyjadrenie túžby po oddychu a nádychu. Dúfam, že sa mu táto modlitba cez prázdniny splnila a že sa vráti plný vitality. Prázdniny sú darom-časom nádychu, časom čerpania novej sily a energie.

Ježiš poznal dôležitosť striedania rytmu práce a odpočinku. V Lk 5, 15–16 sa píše: *Chýr o ňom sa šíril viac a viac. Schádzali sa celé zástupy, aby ho počúvali a dali sa uzdraviť zo svojich neduhov. On sa však utiahol na osamelé miesto a tam sa modlil.* Krásny paradox: v čase, kedy bol najžiadanejší, odišiel preč od všetkých, do samoty. Nenechal sa vtiahnuť do toho, aby potreby a očakávania ľudí určovali Jeho konanie. Vedel striedať čas služby a čas modlitby; čas, v ktorom dával a čas, v ktorom čerpal; čas s ľuďmi i čas samoty. On hľadal vedenie, pokoj, silu i múdrosť v stretnutí s Otcom, aby sa opäť vrátil k službe ľuďom.

Počas školského roka sa odohrá všeličo: dobré i zlé. Niektoré veci sa nám vydaria a niektoré pokazíme, či už v učení alebo vo vzťahoch. Prázdniny nám poskytujú odstup, nadhľad, čas na opätovný nádyh, modlitbu a NOVÚ ŠANCU. Dúfam, že sme tieto dary prázdnin využili a s novou silou a energiou dokážeme vstúpiť do výziev, ktoré nás v tomto školskom roku čakajú.

Nech nám inšpiráciu k našim modlitbám poskytne opäť prosba jedného môjho žiaka: „Milý Bože, ďakujem Ti za dobrých kamarátov, skvelých rodičov a dobré jedlo. Prosím Ťa, aby som mohol napraviť zlé skutky ku svojim kamarátom a bratom. Prosím, vnukni mi nejaký nápad, čo by som robil v budúcnosti. Ďakujem.“

Tak želám nám všetkým, aby sme počas tohto školského roka dokázali pravidelne striedať rytmus práce a odpočinku, aby sme sa hlboko nadýchovali z daru Božieho slova a vydychovali na modlitbách, aby nás v strede nášho plávania životom nemuseli kriesiť. ■

PRÁCA

JOSÉ CALVO AGUILAR

(Pochádza zo Španielska, vikár v CB Žilina.)

Západná postmoderná kultúra je silno zameraná na výkon. Vari to ani nemusím vysvetľovať, ale môžete to pocítiť či už v škole (nejde o to, aby si sa učil ale o to, aby si si *zapamätal* kľúčové informácie), alebo v práci (je úplne jedno, aké sú podmienky, máš 8 hodín na to, aby si podal obrovský výkon bez prestávok, okrem malej prestávky na obed). Výkon je meradlom úspechu, teda čím viac pracuješ, tým lepší človek si.

Žijeme v dobe silného workoholizmu. Nebolo to tak dávno, keď sme slovo workoholizmus ani nepoznali. Hoci by toto slovo malo vzbudiť skôr negatívny dojem, bežne je podnetom, ktorým sa chválime, alebo ktorý hodnotíme pozitívne: „pracujem 300 hodín mesačne, pozrite sa, aký som výkonný.“

Ako si môžeme budovať správny (alebo aspoň správnejší) pohľad na prácu v dobe, keď výkon určuje našu identitu a hodnotu? Verím, že Žalm 127, 1 nám v tom bude veľkou pomocou.

Márnosť, všetko je márnosť

Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú [...] ak Hospodin nestráži mesto, márne bedlí strážnik... (Ž 127,1). Mohli by ste tento text použiť proti práci: „Načo pracovať, však Boh je ten, ktorý všetko robí.“ Tento postoj by nás viedol k extrémnej pasivite a ignoroval by podstatu Boha Otca aj Syna. Boh na začiatku pracoval (Gen 1-2) a sám Ježiš povedal: *Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.* (Jn 5,17)

Práca sama o sebe nie je zbytočná, ani márna, tak ako sa môže zo spomínaného textu zdať. Kritika textu nie je proti práci, ale proti tým, ktorí nie sú odovzdaní Bohu. Keď stavíme domy, keď strážime mesto, alebo keď vykonávame akúkoľvek inú prácu, musíme hľadať Božie vedenie skrze Jeho Ducha. Keď sa modlíme, keď čítame Jeho Slovo a sme súčasťou spoločenstva, ktoré ho hľadá, vidíme, či naša

námaha má, alebo naopak nemá zmysel. Keď pracujeme s Božím Duchom, naša práca bude požehnaná aj v bolestiach a bude napredovať (hoci Boží úspech vyzerá inak ako naše definície úspechu). Ak sa však budeme usilovať o niečo, čo nie je v súlade s Božím plánom, márne sa budeme namáhať, márne budeme mať najlepšie služby, svetlá, zvukové systémy či rečníkov: dom spadne, mesto bude zničené a naša práca zbytočná.

On svojmu milému dáva spánku

Služba (alebo práca) v Cirkvi je často veľmi vyčerpávajúca. Nepracujeme len s číslami, grafmi alebo inými technickými záležitosťami (veľmi potrebnými pre naše každodenné fungovanie), ale s dušami utrápených ľudí, ktorí hľadajú pomoc (do tohto bodu by sme mohli pridať aj rôz-

nych psychiatrov, psychologov a iných poradcov). Duchovná a duševná práca má svoj špeciálny typ únavy, ktorá sa nevyrieši spánkom či wellnessom (hoci aj tieto pomôžu). Často potrebujeme niečo iné, niečo *hlbšie*, aby sme si oddýchli. A verím, že aj o tento oddych sa Boh postará.

Stalo sa vám niekedy to, že sa vrátite z tábora alebo inej konferencie, na ktorej ste veľmi tvrdo pracovali a viete, že to niekomu skutočne pomohlo? Prídete domov rozbití, nevládzete si ani obliecť pyžamo, lebo potrebujete spánok, ale previedli ste niekoho ďalej po duchovnej ceste a tá fyzická únava sa nechytá na tú duchovnú radosť, ktorú vnútri prežívate.

Určite každý z vás počul niekedy frázu: „Boh ťa miluje“. Hoci je to už pomaly také *klišé*, podľa Šalamúna [*Boh*] *svojmu milému dáva spánok* (Ž 127, 2b). Boh nás volá k tomu, aby sme pracovali, aby sme mu slúžili z celého srdca a so všetkým, čo máme. Nemusíme sa báť, že náš výkon bude nedostatočný a že nebudeme mať u neho priazeň. Nemusíme mať strach o našu identitu a hodnotu. Lebo Boh je ten, ktorý stavia dom (cez ruky poslušných pracovníkov). Boh je ten, ktorý stráža mesto (skrze pozorných strážcov). Boh je ten, ktorý buduje našu mládež, zbory či iné služby (cez verných a poslušných služobníkov, akými ste aj vy). A Boh dáva vám, svojim milým a milovaným, zaslúžený a potrebný spánok. ■

Manželia Hrivnákovci

CHCEM KRÁČAŤ VEDĽA TEBA

MIROSLAV HRIVNÁK, predseda YMCA na Slovensku a lokálny sekretár miestneho združenia YMCA Revúca.

Narodil sa vo Vsetíne (ešte v Československu) v r. 1984, na katedre evanjelíkálnej teológie UMB v Banskej Bystrici vyštudoval katechetiku a telesnú výchovu, s manželkou Dianou majú 2 deti. V lete v Jelšave uvádzali do života projekt *Jeden za všetkých, všetci za komunitu*, ktorého spoluautorom je aj Miroslav Hrivnák. Projekt predstavíme v nasledujúcom čísle. V tomto čísle sa s ním BOHUSLAV PIATKO rozprával o živote Ymky v Jelšave.

Foto: Archív YMCA Jelšava

Skôr, ako budeme hovoriť o vašej práci, povedzte si pár slov o vás. Takže – nie ako sa začala práca Ymky v Revúcej a Jelšave, ale ako ste sa k tejto práci/službe dostali vy?

M. Hrivnák: Dnes už viem miestne združenie YMCA v Revúcej, ktoré zriadilo nízkoprahové centrum Jordán v Jelšave. Ako som sa ja k tomu dostal? Keď som mal 15 rokov, začínal som ako dobrovoľník pracovať v Ymke. Chodili sme do detských domovov, organizovali sme tábory, výlety, klubovú činnosť a ďalšie. Najskôr len ako účastník, potom dobrovoľník. Spôsob práce Ymky ma tak zaujal, že som sa do ich činnosti zapájal stále viac a viac, až som sa stal jej súčasťou a vlastne od svojich 15-tich rokov

tu pracujem, slúžim, tvorím a podieľam sa na zabezpečovaní akcií a programov.

Robíte to stále ako dobrovoľník, alebo už profesionálne?

M. Hrivnák: Teraz je to už moje zamestnanie.

Hovoríte od 15-tich rokov, koľko rokov sa teda venujete tejto práci?

M. Hrivnák: Teraz mám 35... takže 20.

Máte rodinu?

M. Hrivnák: Mám – a v nej dvoch synov – trojročného a polročného.

Tak to sa máte čo obracať... a čo vaša manželka, ako sa tá

pozerá na vašu prácu s inými deťmi, keď vás pri deťoch treba aj doma?

M. Hrivnák: My sme sa zoznámili v rámci služby tu v Jelšave. Ona sem prišla ako dobrovoľníčka v rámci Európskej dobrovoľníckej služby. Keďže je vyštudovaná sociálna pracovníčka, tak po skončení jej dobrovoľníckeho projektu sa v rámci iného projektu našli peniaze, zamestnala sa v Ymke. Takže – ani nie že podporuje moju prácu, ale na mnohých projektoch aj spolu robíme, je veľmi aktívna, rozbieha a realizuje mnohé projekty. Bez jej účasti by asi tá práca nevyzerala tak, ako vyzerá, presnejšie – nebola by na takej úrovni, na akej je dnes. Je tiež zamestnancom Ymky, no momentálne pomáha

dobrovoľnícky, lebo je na materskej.

Teraz sa pozrime na čom robíte. Ale opäť nazrime trochu do histórie – miestne združenie Revúca, ak tomu dobre rozumiem, má hlavnú činnosť v Jelšave? Prečo?

M. Hrivnák: Treba povedať, že Jelšava nebol náš nápad. Ja v tom vidím Božie riadenie. Veci sa ako si sami od seba začali vyvíjať tak, že v Revúcej nás bolo treba čoraz menej a v Jelšave čoraz viac. V Jelšave rozbiehal túto prácu jeden manželský pár z našej organizácie popri službe v mládeži v našom zbore Bratskej jednoty baptistov. Tento zbor má modlitebňu v Jelšave, takže priestor na prácu s deťmi bol. Nielen pre deti zo zboru, ale aj pre ďalšie z Jelšavy, predovšetkým z rómskej komunity. V zbore boli stretnutia mládeže a začali tam prichádzať aj rómske deti – 5 až 8-ročné. Bolo ich celkom dosť, a tak sa títo manželia rozhodli oddeliť ich od mládeže a venovať sa výlučne im. Takže súčasne s aktivitami zborovej mládeže začali aktivity pre tieto deti. Postupne začalo na tieto stretnutia chodiť viac detí ako bolo zborových mládežníkov. Po nejakom čase to vyzeralo tak, že už to nie je aktivita pri mládeži, ale mládež je aktivitou popri deťoch zvonka, a tak sme si začali klásť otázku: Čo s tým? Videli sme, že služba týmto deťom je naozaj požehnaním, a to obojstranne. Približne v tom čase sa našej práci v Revúcej akosi prestávalo dariť – stratili sme priestory a cítili sme, že záujem o naše služby a aktivity klesá. Veľa sme sa modlili, aby nám Pán Boh ukázal, ktorým smerom sa vydať, čo opustiť a čo rozbehnúť. Úpadok v Revúcej šiel akosi paralelne s rozvojom prác v Jelšave, takže ani nebolo veľmi o čom rozmýšľať. Dnes považujem rozhodnutie preniesť prácu z Revúcej do Jelšavy za jedno z najlepších rozhodnutí, ktoré sme spravili. Toto sa dialo približne v rokoch 2007–2011. V roku

2011 vznikol, za pomoci našej strešnej organizácie (YMCA na Slovensku), základný projekt od nadácie INTENDA na rozbehnutie nízkoprahového centra. Pri tomto projekte sa naozaj Božím riadením stretlo niekoľko faktov. Naš cirkevný zbor zdedil v Jelšave rodinný dom, pre ktorý zbor nemal využitie. A my sme mali

vediem celú prácu ako zamestnanec. Bolo to neúrekom roboty, ale Pán Boh sa staral, požehnával našu prácu až doteraz a verím, že bude aj ďalej.

Nechcel som prerušovať vaše rozprávanie, ale – vráťme sa do Revúcej. Povedali ste, že vás tam bolo „čoraz menej

projekt a nemali sme priestor. Zomlelo sa to v priebehu 2 mesiacov – stretli sa priestor bez projektu a projekt bez priestoru a čo iné mohli spraviť ako sa spojiť. A tak sme z 2–3 hodín činnosti v jednom dni rozšírili prácu na 6 dní v týždni. To bol neskutočný skok, ktorý by sme asi bez Božej pomoci len veľmi ťažko zvládli. Ale v tej chvíli došlo k doslova výbuchu aktivít, tak zo strany zboru ako aj zo strany našej organizácie. A nízkoprahové centrum bolo na svete. Od vtedy vlastne

treba“. Analyzovali ste to? V čom bol problém?

M. Hrivnák: Spomenul som, že sme nevedeli nájsť priestor na prácu. Ale možno ten hlavný problém bol ten, že sme pracovali s deťmi vo veku 12–18 rokov, ktoré pochádzali z dobre situovaných rodín. Tieto deti mali aj iné možnosti na vyžitie a aktivity, ktoré im rodičia vedeli zaplatiť. Takže sme asi prestávali byť pre nich atraktívni. A v neposlednom rade – Pán Boh nás touto cestou jednoducho viedol. My

sme v Revúcej boli trochu tvrdohlaví, nechceli sme si pripustiť, že tu nás už veľmi netreba, ale v Jelšave áno. A tu si musíme tak trochu nasypať aj popol na hlavu – v Jelšave to bolo predovšetkým o práci v rómskej komunite, s rómskymi deťmi a – jednoducho povedané, predsudky voči nim sme nosili vo svojich hla-

M. Hrivnák: Nuž – neznamená to, že sme odstránili všetky prahy na dverách... (smiech) Znamená to, že sa snažíme odstrániť všetky možné prekážky, ktoré by mohli deťom, mladým ľuďom, ale aj dospelým brániť využívať služby tohto zariadenia. Poviem konkrétne: Na to, aby mohli chodiť do centra, nemusia byť členmi

je – odstrániť v čo najväčšej miere všetko, čo môže byť prekážkou účasti na činnosti centra, od finančných podmienok na jednej strane po predsudky na strane druhej.

Keďže sú to napospol deti z rómskej komunity, nie je prekážkou to, že ste kresťanská organizácia? Do akej miery to prijímajú a ako tento fakt prezentujete pri práci?

M. Hrivnák: Pre niektorých to prekážkou je. Mnohí si mysleli, že sme cirkev, a teda, že im budeme vnucovať náboženstvo. Ale postupom času pochopili, že nie sme cirkev, ani sa nesnažíme byť cirkvou. Sme kresťanská organizácia, my, ktorí ju vediem sme veriaci. To znamená, že všetko, čo robíme, je kresťanské, všetko, čo robíme, súvisí s Kristom. Ale aktivity, ktoré robíme nemajú vyslovene kresťanský alebo náboženský charakter. Keď je klub hier, tak je klub hier. Nečítame na ňom z Biblie a nevykladáme slovo Božie. Takže táto „cirkevná“ prekážka sa postupne odbúravala a nevášame ju do života centra. Na druhej strane, keďže vedia, že sme veriaci a chcú sa rozprávať o Kristovi o Biblii, tak sa rozprávame o Kristovi a zoznámujeme ich s Bibliou.

Aká je reakcia zo strany zboru. Asi predsa len boli iné očakávania, veď sa to deje na zborovej pôde?

M. Hrivnák: Od samého začiatku veľmi úzko spolupracujeme so zborom. A zbor si aj stanovil niektoré podmienky, lebo naozaj ide o aktivity na zborovej pôde. Jedna z podmienok bola, že zbor sa bude podieľať na duchovnej službe a výchove v tomto centre. Mnoho ľudí nám chodí pomáhať a slúžiť – vedú, napríklad, besiedku alebo iné duchovné aktivity. Samozrejme, občas prichádza aj k určitým, možno nie napätiam, ale nedorozumeniam, lebo niektorí členovia zboru mali naozaj predstavu, že by malo ísť predovšetkým o duchovno, o ši-

vách. A fungovali, aj keď nemali fungovať. Treba to povedať na rovinu. A tak sme sa nejaký čas tomu bránili. Ale Pán Boh nám povedal veľmi jasne, že si máme vyčistiť hlavy a vojsť cez dvere, ktoré nám otvoril. Poslúchli sme, vošli sme a prežívame od vtedy neskutočné veci.

Neviem, či každý vie presne, čo je nízkoprahové centrum? Priblížite, prosím, pár slovami tento pojem!

organizácie, nemusia vyplňovať žiadne papiere, nevedieme prezenčky... jednoducho – nemusia spĺňať žiadne podmienky, ktoré musia spĺňať, keď chcú navštevovať centrá voľného času. Nič neplatia. Ale nie je to len o tom. Ide predovšetkým o náš prístup k nim a spôsob, ako to všetko funguje. Samozrejme, nízkoprahové neznamená, že sú nízko položené pravidlá spoluexistencie. Pravidlá sú dané jasne, a len ten tu môže byť, kto ich dodržiava. Takže podstata nízkoprahovosti

renie evanjelia, že by to mali byť nejaké biblické hodiny, modlitebné chvíle a podobne. Ale my stále opakujeme – my nie sme cirkv. My chceme byť len mostom, po ktorom môžu ľudia do cirkvi prísť. Chceme kráčať vedľa nich, dávame im možnosť spoznať Krista a viesť ich do cirkvi. Ak nechceme ľudí odradiť, nesmieme im Krista vnucovať.

Môžem to zhrnúť takto: Kristus v ponuke je, ale nie ako povinný predmet?

M. Hrivnák: Približne tak.

Len na okraj – máte nejaký prehľad o tom, koľko detí počas vášho pôsobenia prijalo Krista a žijú s Kristom?

M. Hrivnák: Určite nie tak veľa, ako by sme chceli. Presné čísla neviem, ale odhadujem, že takých 10–15 % z toho množstva detí, ktoré nám prešlo cez ruky. Veľakrát je to však aj o tom, že my semienka rozsievame, ale nie vždy máme prehľad o tom, či a kde sa semienko ujalo.

Pýtal som sa, ako reaguje zbor na vašu činnosť, tak aj reakcie druhej strany. Aké sú vaše vzťahy s rodičmi detí, ktoré vás navštevujú?

M. Hrivnák: Myslím si, že dobré. Nehovorím, že vznikli nejaké hlboké vzťahy, ale vo všeobecnosti sú dobré. V rómskej komunite, a asi to platí aj o iných komunitách, sa musí pracovať

s celou rodinou. My pracujeme s deťmi. Ale ak máme možnosť a je záujem, tak vieme otvoriť aktivity aj pre rodičov. Tu by som chcel spomenúť ďalší náš pohľad/predsudok na rómsku komunitu. Myslíme si, že tam deti vyrastajú nadivoko, že sa o ne nikto nestará. Opak je pravdou – možno sa o ne nestarajú tak, ako my, ale deti sú pre nich pokladom a keby videli, že sa tu deje niečo, čo by ich deťom ubližovalo, tak vedie veľmi jasne a tvrdo reagovať na ich ochranu.

Budme teraz aspoň v skratke konkrétnejší – čo všetko im ponúkate? Zamestnať deti vo veku 12 až 18 rokov 6

Muzikál

Klub hier

Klaimovanie

dní v týždni, na to treba asi aj fantáziu... ?

M. Hrivnák: 12 až 18 to bolo v Revúcej. Tu je náš záber od 3 rokov do 30...

Tak na to neviem ani zareagovať...

M. Hrivnák: ...Ono sa to líši ročnými obdobiami, školským rokom a prázdninami, ale predstavím, čo robíme cez školský rok: Naši zahraniční dobrovoľníci, ktorých máme tak 4-6, chodia pomáhať s angličtinou na základnú školu. Hlavnou aktivitou sú kluby hier, kde deti prídu a hrajú sa ako chcú a s čím chcú (samozrejme, v rámci určitých pravidiel) a ako dlho chcú. Nieкто je tam 5 minút, nieкто 2 hodiny. Beží pravidelný futbalový krúžok. Na záhrade sme si spravili menšie ihrisko, kde trénujeme a hráme futbal. Mávame „arttime“ – umelecký krúžok, samozrejme, v ponuke je besiedka, teda biblické vyučovanie pre deti, máme „rozhovory o Bohu“, čo je biblické vyučovanie pre dospelých, máme čajovňu, ktorá je určená predovšetkým tínedžerom vo večerných hodinách. Celkom zaujímavá je aktivita „čas pre teba“ – tu sa deti učia variť a stolovať a mnohé ďalšie. Nie je presný rozvrh hodín a aktivít. Tie vznikajú priebežne, na podnety

detí a trvajú podľa potreby. Ešte treba spomenúť, že v spolupráci s potravinovou bankou organizujeme potravinovú pomoc.

Sociálna oblasť, to je ďalšia oblasť, ktorej sa venujeme. Keď chcete pracovať v rómskej komunite, musíte ju brať so všetkým, čím ona žije. Musíte je brať so všetkými radostami i starosťami, ktoré majú. Napríklad, keď nemajú čo jesť, treba im pomôcť a jedlo im zohnať, ale zase nie tak, aby sme v nich pestovali závislosť na našej pomoci. Robíme všetko pre to, aby sme pomohli v situácii, v ktorej sú, ale aby sme im dlhodobo pomohli riešiť tú situáciu, aby sa dokázali postaviť na svoje vlastné nohy, aby už nepotrebovali našu pomoc. To je beh na dlhú trať... ale má svoj zmysel... Nesie to ovocie a je dosť rodín, ktoré boli v zložitej situácii, pomohli sme a už našu pomoc nepotrebojú.

Ako sa na vás a vašu činnosť pozrejú v meste? Spolupracujete, napríklad, s vedením mesta?

M. Hrivnák: S vedením mesta spolupracujeme aktívne celých 8 rokov. Podarilo sa nám rozbehnúť niečo ako okrúhle stoly sociálnych pracovníkov pôsobiach na území mesta, kde sa pomerne pravidelne stretávame

a vymieňame si skúsenosti a hľadáme cesty na vzájomnú spoluprácu.

Na toto všetko treba hromadu ľudí. Kto to všetko robí?

M. Hrivnák: Dobrovoľníci. Moja úloha je skôr administratívno-riadiaca. Zabezpečujem chod centra, ale podstatnú, najväčšiu časť roboty robia dobrovoľníci. My im len vytvárame podmienky na to, aby mohli vykonávať činnosti. Dobrovoľníkov získavame zväčša priamo z komunity. Mnoho je takých, čo sa zúčastňovali ako deti života v centre a od 15 rokov už môžu pracovať ako dobrovoľníci. Je ich dosť a tí potom dostávajú osobitnú, aj odbornú starostlivosť, vzdelávanie a podobne.

Máte nejakú spätnú väzbu na účinnosť vašej práce? Napríklad – viete o tom, že by pobyt detí a mládeže v centre nejakovo ovplyvnil život rodiny?

M. Hrivnák: Pokiaľ ja mám informácie, tak áno. Nehovorím, že sme zmenili životný štýl rodín, ale určitý vplyv to celkom iste má. Treba povedať, že možno máme uľahčenú situáciu aj tým, že v Jelšave nežijú Rómovia v osade, ale sú integrovaní do majoritného obyvateľstva. Vplyv osady by bol asi o niečom inom. ■

AMEN

V průběhu každého shromáždění několikrát řekneme starověké slovo „amen“. Někdy ho řekneme s povzdechem – „konečně tento bratr již ukončil dlouhou modlitbu“, jindy znamená probuzení z dřimoty nebo zamyšlení nad něčím, co nesouvisí se shromážděním.

V protikladu k tomu, jak je požehnané, když celé shromáždění, jako jedna duše, se radostným „amen“ zapojí do velebení Boha, nebo když v plné důvěře podepře v modlitbě přednesenou prosbu! Povzbuzen je i modlitebník, když ví, že všichni smýšlejí jako on a vnitřně přinášejí totéž děkování nebo prosbu před Boha.

Bohem vyřknuté slovo „amen“ značí: „stalo se tak“, nebo „budiž tomu tak“! Pokud je vysloví lidé, pak to značí: „tak tomu je“, nebo „kež je tomu tak“. Jinými slovy: z nebes promluvené „amen“ je nejmocnější potvrzení toho, co bylo řečeno. Lidmi vyslovené „amen“ znamená ztotožnění se s tím, „ano, je tomu tak“ nebo „budiž tomu tak“.

Ve Zjevení 3, 14 čteme o tom, že Pan Ježíš je „AMEN, svědek věrný a pravý“. Tím nejen dokazuje své božství, ale také to, že ON je posledním Slovem, jímž k nám Bůh promluvil.

ŽIVÉ SLOVO

Pak rozumíme verši z 2. Listu Korintským, že Pán Ježíš je oboj: v NĚm jsou „ano“ všechna zaslíbení a v NĚm se také stanou, uskuteční („amen“).

„Amen“ má být i po celou věčnost na našich rtech, jak se o tom dovidáme ze Zjevení. 5, 14; 7, 11; 22, 20. V apoštolské době bylo slovo „amen“ obvyklé, dobře známé a používané i v shromáždění církve (1. Kor 14, 16). Jestliže nerozumím modlitbě, pak mnou vyslovené „amen“ se stává nesmyslné.

V přítomné době nedáváme slovu „amen“ v našich shromážděních takovou důležitost, jak by si zasluhovalo. Často slyšíme po modlitbě, nebo službě bratra jenom šepot, jako kdyby si to říkal každý sám pro sebe. Neostýchejme se říci své hlasitě „amen“! Když tomu tak bylo za dob apoštolů a přinášelo to užitek ve vzájemném obcenství, proč by tomu nemělo být mezi námi?

Živá slova 3/1975, vybral Peter Kailing

Buď pozdravena tato vnútrne tak smelá a údatná žena, nad níž sa Bôh smiloval, ale ktorá o Boží smilovanie zápala celou svojou dušou a celým svojím krvácejúcim srdcom.

MILAN BALABÁN

PRÍBEH ANNY: ŽIVOT NARUBY

1.Samuelova 1, 9–18; 2, 1–10

MÁRIA KULIŠKOVÁ

Aké to je, keď veci, ktoré sa dejú, vám nedávajú vôbec zmysel? Aké to je, keď všetko sa zdá byť naopak, než by malo byť? Priali by sme si, aby sa to zmenilo, ale všetko ide po starom, tá istá situácia sa opakuje znovu a znovu, točíme sa v kruhu, akoby nič do seba nezapadalo.

Pozerali sme postupne počas roka na rôzne biblické ženy – ich osud, zápas a niečo, čo stojí za to, aby sme to spomenuli. Vybrala som si Annu, pretože stelesňuje svojím životom tie prvé otázky. Spoznala, aké to je žiť život naruby, čakať, aj dočkať sa.

Jej príbeh je na začiatku príbehov o veľkých izraelských kráľoch. Akoby nám chcel naznačiť, že nad ľudskými kráľmi je ešte Božie kraľovanie, ktoré začína vo vzťahoch, v rodine, v srdci jedného človeka, dokonca jednej obyčajnej ženy a v jej modlitbe. A myslím si, že v Biblii ďalšie takéto osobné modlitby ženy tak ľahko nenájdeme. Čo si môžeme z jej vyznaní vziať do svojich životov? Čo nám v nich Anna prezrádza?

Poznáme dve jej modlitby. Plač a oslavu. Prvá modlitba je modlitba neskutočne utrápeného a zlomeného človeka. Druhá modlitba je modlitba človeka plného radosti. Ako si siahnuť na tú jej konečnú radosť? Kto by sa nechcel na konci ocitnúť v jej koži a prežívať to, o čom spieva? Srdce jej plesá v Bohu. Z Anny ide radosť a sila. Aj ja by som chcela tak intenzívne vnímať Božiu svätosť a zažívať Božiu nevyspytateľnosť. Jej chválospev vyžaruje hĺbku, radosť, múdrosť, pokoru. Je svedkom niečoho intenzívneho v jej živote. Ako si siahnuť na takú radosť, akú mala ona?

Nebude to také jednoduché. Tejto piesni predchádza neskutočné množstvo iných modlitieb, a áno, roky čakania. Aké bolo však to jej čakanie?

Bezdetná Anna

bola na posmech Penine, druhej žene jej muža. Boh Anne uzavrel lono, píše sa záhadne na začiatku príbehu. Roky počúva posmešky, ktoré otvárajú starú ranu. Trpí, pretože Boh v jej živote netvorí život. Jej muž sa volá Elkán, čo znamená v preklade „Boh tvorí“. Anna (Chana) znamená milosť. No zdá sa, akoby oboje chýbalo. Annin život, jej meno, meno jej muža, nič do seba nezapadá. Skôr to pôsobí ako výsmech. Plodnosť bola pre ľudí metaforou Božieho požehnania. Boh je predsa ten, kto dáva život, Stvoriteľ všetkého. A neplodnosť sa vnímala ako prejav ľudskej bezbožnosti. Anna bola podľa mnohých pravdepodobne zlá, opovrhnutia hodná. Neplodnosť musela zrkadliť jej stav duše, myslela si pravdepodobne aj tá druhá žena, Penina. Neplodné ženy boli opovrhnuté mužom, rodinou, spoločnosťou. Jej muž ju aj tak vrúčne miloval. „Anna, prečo plačeš a neješ“, hovoril jej. „Prečo sa tak trápiš? Nie som ti vzácnejší než desať synov?“

Urážky druhého človeka sa asi dajú ľahšie uniesť, ale čo ak ju Boh naozaj zavrhol, opustil? Tak aj volá vo svojej modlitbe – ak sa rozpomenieš na mňa a nezabudneš na mňa. Čo ak zabudol na Annu?

Jadro jej zranenia leží medzi ňou a Bohom. Ani vrúcne milujúci človek nenahradí Boha, nevyplní tú prázdnotu, pochybnosť, či ju Boh ešte má rád.

Anna čaká na Boha

Jej čakanie na zázrak je plné trápenia, smútku, sĺz a dokonca fyzického hladu. To nebolo čakanie typu sadnem si a počkám, čo sa stane, alebo, kedy sa dostanem na rad. Jej čakanie bolo neodbytné, strápnujúce a zosmiešňujúce sa, zúfalé, veď pre človeka zvonka sa zdala akoby bola opitá. Bolo to čakanie, ktoré formovala jej modlitba, vylievanie duše pred Bohom (ako to sama opísala). Skutočne nič pokojné a nehybné. Jej duchovný zápas sa dokonca nepozdával ani samotnému kňazovi v chráme. Možno ho vyrušovalo, že jej modlitba nebola zrozumiteľná, nebolo ju počuť, neboli to dobre urovnané slová. Bolo to jej zúfalstvo, ktoré sa mu nehodilo ako prejav zbožnosti? Niečo toho kňaza vyrušovalo, hoci keď ju konfrontoval, tak ju pochopil. Možno sa nám nezrozumiteľnosť, mlčanie, zúfalstvo, úzkosť, depresia, plač nespája s pravou vierou. Ale aj to bolo súčasťou Anninho zápasu.

Ešte jednu dôležitú vec zahrňalo jej čakanie – vzdávanie sa seba. Túži po tom, aby sa Boh k nej priznal. Ak to urobí a dá jej dieťa, ona mu dá to dieťa späť do služby. Možno najmenej pochopiteľné pre nás dnes. Jej však nejde o kŕčovité vlastníctvo jej predstáv a toho, ako bude vyzeráť jej život, ale predovšetkým jej ide o to, aby sa k nej Boh priznal. Tento Boží zásah je pre ňu viac ako vlastný prospech, a to po čom túži každá matka, aby mala svoje dieťa pri sebe. Božie priznanie, Božie milovanie znamenalo pre ňu viac. Až je to nepochopiteľné. Zdá sa, že bez ubezpečenia o Božej láske sa ťažko hľadá sila k životu. Nielen Anna, každý človek potrebuje vedieť, že Boh je prítomný a koná v našich malých životoch.

Annin príbeh sa končí dobre. Dostáva, o čo prosila. Dáva späť, ako sľúbila. Vďaka rokom čakania sa dotkla Božej svätosti a Božej nevyspytateľnosti. Veci sa otočili, tak ako to možno ani nečakala. A práve vďaka čakaníu v bolesti sa teraz vie radovať. Keď si čítame jej chválospev, tak znie tak neskutočne. Zamdlení sa opasujú silou, syti si musia zarábať na chlieb, lační už nehladujú, neplodná rodí siedmy raz a mnohოდetná vädne, bedára dvíha z prachu, chudobného vyťahuje zo smetiska, On chráni nohy svojich zbožných, no bezbožníci zahynú v tme, lebo nikto nezvyšfázi vlastnou silou...Nehovorí Anna o realite, ktorú my nepoznáme? So zúfalou Annou by sme našli spoločnú reč snád' jednoduchšie, ale s oslavujúcou je to vždy akosi ťažšie.

Čakanie

Nie vždy naše čakanie má takýto koniec. Nedostávame to, po čom voláme. Možno neprichádzajú odpovede, ale Boh sám vari áno. Kristus je stelesnená nevyspytateľnosť a dokonalé naplnenie Anninej

modlitby. Dokonalosť sama sa stáva slabou. Všetko je uňho tiež naruby. Umieral, ale nebolo to zbabelstvo. Jeho chudoba je naše bohatstvo. A tiež je na jeho zbožnosti niečo rušivé ako na Anne.

Žijeme v neuveriteľne rýchlej dobe. Rýchlosť je samozrejmosť. Čoraz viac si to uvedomujem v situáciách, keď ma zaskočí pomalosť, čakanie, keď niečo trvá dlhšie, keď si na niečo treba počkať. Mnoho odpovedí nájdeme v priebehu sekundy na internete. Obávam sa, že Boh sa našej rýchlej dobe neprispôbi. Ešte stále si budeme musieť na mnohé odpovede na naše otázky počkať, mnohé modlitby nebudú hneď vypočuté, hneď nedozrejeme, nezmeníme sa. Možno občas zatúžime po rýchlosti v duchovnom živote. Dá sa však rýchlo duchovne vyrásť, zmeniť?

Našťastie, sú aj iné veci, nielen duchovné, ktoré potrebujú čas. Človek sa hneď nedostane do hĺbky vzťahov, strom hneď nevyrastie, dieťa sa hneď po počatí nenarodí, roky v škole sa radikálne neskracujú, dobré víno zreje dlho a ešte stále musí človek veľa cvičiť, ak chce vyhrať v športe, či dobre zahrať skladbu. Je to výzva čakať s Annou na dobré veci, ale najmä teda na Boha, na samotné dobro. Veď o tom celom je ten jej príbeh. Chce to neskutočnú trpezlivosť, bojovnosť, neúnavnosť, naučiť sa čakať na Boha, pretože ON prichádza pomaly. Rok čo rok si vylievá dušu pred Bohom, aj keď zmenu nemusíme zbadáť hneď. Ak nespomalíme, nepočkáme v modlitbe, môže Boh zostať nepovšimnutý. Môže nám uniknúť Božia svätosť, jeho nevyspytateľnosť, ale predovšetkým dôvod chváliť Boha a zažívať tú radosť, o ktorej na konci Anna spieva. ■

(Kaplanka 26. 5. 2019)

O duchovnej výzbroji

(Seniori na Remate)

Pripravil PETER KOMRSKA
Foto: ARCHÍVY ÚČASTNÍKOV

SENIORI NA REMATE

PETER KOMRSKA

Tento rok sa uskutočnil 16. pobyt seniorov s duchovným programom, už po šiesty raz v horskom hoteli Remata, neďaleko Handlovej. V tomto prostredí sme sa cítili ako doma. Mnohí pracovníci hotela vrátane pána riaditeľa si nás pamätajú ako známych. Vládol tam dobrý duch, som presvedčený že to bol Duch Svätý, duch ochoty vzájomne si slúžiť. A tohto ducha cítili aj pracovníci hotela. Keď niektorí z nás vyslovili vďaku personálu hotela za ich prácu, boli sme zaskočení ich reakciou, lebo oni ďakovali nám za to, že sme prišli do Rematy. Pozorovali nás, počúvali naše piesne, ktoré sa zo stovky hrdiel šírili do hotela aj do okolia. Mňa raz oslovil plavčík na hotelovom kúpalisku s tým, že on očakával, že tam niečo zahrám na gitaru, keďže ma tam videl niest obal od gitary. Ako Gedeonovec som ponúkal Nové Zákoníky mladším čašníkom, boli to študenti – brigádni. Potešilo ma, keď ich

s vďakou prijali. Jeden príjemný mladý čašník ma prekvapil tým, že sa bránil darček odo mňa prijať, že vraj si takýto dar nezaslúži. Povedal som mu, že je medzi nami obľúbeným čašníkom. A tak nakoniec Nový Zákon prijal.

Stovku účastníkov tvorili prevažne bratia a sestry z Cirkvi bratskej, z Kresťanských zborov, z Evanjelickej cirkvi a z Bratskej jednoty baptistov. Organizačné zabezpečenie mal na starosti Dušan Kintler, duchovný program viedol Ľubomír Vyhnanek a hudobným vedením spoločného aj sólového spievania poslúžila Blážka Betková. Obživením spoločenstva seniorov bola rodina vikára Vlada Šima s tromi deťmi. Pri našom pobyte na Remate sme sa rekreovali po stránke tela,

duše aj ducha. K dispozícii sme mali plavecký bazén, stolný tenis, biliard, kolky, ranné rozcvičky pod vedením Márie Porubskej. Pod vedením Jakuba Kintlera sme podnikli dva výlety na Bralovú skalú s pokračovaním raz do Ráztočného, druhý raz do Handlovej. Prevažný čas bol venovaný pestovaniu spoločenstva pri rozhovoroch, na ktoré bol vytvorený dostatok času.

Hlavným duchovným programom bol Biblický text o duchovnej výzbroji kresťana podľa Epištoly Efezanom 6, 10–17. Podieľali sa na ňom svojimi príspevkami siedmi účastníci pobytu seniorov. Po raňajkách sme mali modlitebné stíšenie, ktoré bolo uvedené prednesom autorov prebásnených žalmov, bratom Jánom Hudecom a pokračovalo duchovným zamyslením niektorých z nás.

Nášmu Pánu Bohu a všetkým organizátorom patrí vďaka za tento požehnaný čas na Remate. ■

Šimovci medzi seniormi
(Vladimír je vikárom v zbore
CB Bratislava-Cukrová)

V ten deň, keď sa zvečeralo, im povedal: „Prejdime na druhý breh.“ Nato opustili zástup a jeho vzali so sebou, tak ako bol, v člne. Sprevádzali ho aj iné člny. Tu sa strhla mohutná búrka s víchricou a vlny sa valili na čln, takže čln sa už naplňal. Ježiš však spal na vankúši v zadnej časti člna. Zobudili ho a povedali mu: „Učiteľ, nedbáš, že hynieme?“ Zobudil sa, pohrozil víchru a prikázal moru: „Mlč, utíš sa!“ Vtedy víchor ustal a nastalo veľké ticho. A im povedal: „Čo ste takí ustrašení? Ešte stále nemáte vieru?“ Prenikol ich veľký strach a jeden druhému hovorili: „Ktože je to, že ho i vietor, i more počúva?“. (Mk 4, 35–41.)

... ON UČINÍ...

Takmer každý jeden človek, či si to prizná, alebo nie, keď ráno vstáva z lôžka, cíti vďačnosť svojmu Trojjedinému Pánu Bohu, že je ešte medzi svojimi blízkymi, že sa zobúda do Bohom požehnaného dňa, v ktorom sám Pán dáva slnko i dážď na dobrých aj zlých, že ešte dáva bylinám vzrast a čas milosti. Alebo je to človek, ktorý prijíma všetko ako úplne samozrejmu vec a vôbec si neuvedomuje, že tomu tak vôbec nemusí byť. Obidve skupiny ľudí - všetci sme putujúci v čase, akoby na loďke života, plávajúcej v ústrety Tomu, ktorý nás čaká na druhom brehu.

Jedinečný a úžasný návod na to, aby sme ten náš život prežili v bezpečí je

dôvera

v nášho Spasiteľa Pána Ježiša Krista, aj keď prídu do života ťažké chvíle vlnobitia a bolesti. On je Ten, ktorý túži po tom, aby sme mu bez výhrad verili a opierali svoju vieru na Neho. Nikto z nás nie je taký silný, taký pevný vo viere, aby nezakolísal pod ťarchou bolesti, skúškami a okolnosťami, ktorým je vystavený, aby sám o sebe obstál bez pomoci!

Je hrozné pre rodičov, keď ich milované dieťa bezhlavo vletí do spoločnosti rovesníkov, kde je vládcom ten zlý, a potom oklamáné sa rúti do duchovnej aj telesnej záhuby. Deti sú tie najcitlivejšie miesta v srdciach rodičov. Tak, ako trpia rodičia, tak a ešte omnoho viac trpí náš Pán. Lebo dal sám seba a zaplatil krvou na kríži za každého z nás, len aby sme my mohli žiť. Či už je to bolesť nad duchovnou stratou vlastného dieťaťa Bohu, či ťažká choroba, či smrť blízkej osoby - to je to hrozné vlnobitie, ktoré sa tlačí do loďky plviacej sa životom a ohrozuje náš vlastný vzťah k Pánovi a spôsobuje nekonečnú bolesť, ktorá ženie do zúfalstva. Myslím si, že duchovné odlúčenie dieťaťa od Boha je jedno z tých najbolestnejších chvíľ rodiča. V tom čase, keď náš syn odbočil z cesty za Pánom, v jedno poobedie mal manžel rozhovor so synom, kde sa mu láskavo prihovárал a upozorňoval na úskalia jeho vybočenia. Syn však rezolútne odpovedal: „Veľmi dobre viem, na čo myslíš, ale ja

pôjdem cestou akou ja chcem a učiť sa budem na vlastných chybách“. Stála som v druhej miestnosti a videla som ako hnevľivo odkráčal do svojej izby. Bolesť, ktorá prepichla moje i manželovo srdce sa nedá opísať. Už vtedy nám Pán odhalil do akých všetkých hriechov vošiel a úzkosť, s ktorou sme bojovali a Duch Boží ma stlačili na kolená v hlbokkej pokore a úprimnosti.

Len tu je východisko!

Veľké, mocné, bez zásluh, isté - je ním náš Pán, najvyšší Režisér a milujúci Otec, ktorý vie o každom hnutí srdca, i toho hriešneho. Čaká a čaká s rozpatými rukami, aby sme my, čo Jemu dôverujeme, bezhranične Mu odovzdali bolesť, túžbu a nádej v modlitbe. To musí byť však modlitba, kde vypustíme z našich rúk volant, či pádlo lode z ruky a vložíme ho do tej mocnej, Božej ruky! Pokiaľ to spravíme s úprimným srdcom a absolútnou dôverou,

On sám tie bolesti duše a ducha vezme, daruje bezpečný pokoj a istotu, režiruje a plánuje, dokonca On už vie, ako a kedy to vyrieši Sám. Daroval mi skutočný pokoj, nie taký, čo svet dáva, ale taký čo vie dať iba náš Pán. Nedá sa to ľudskými slovami opísať. Tento pokoj zaplní dušu a už nikdy neodíde, nevymizne. Pán všetko dokoná a koná aj dnes v živote nášho syna, ktorý je už kus cesty za Pánom. Jeho život

sa v mnohom zmenil a každý deň ho Pán mení, miluje ho a denne to dokazuje jemu aj nám rodičom.

Majme úprimnú detinskú dôveru, takú čistú a bezvýhradnú a On učiní!

Modlime sa a ďakujme Pánu za deti, tie, ktoré nevybočili a stoja na Božej strane,

Prosme za deti, vnúťatá, ktoré potrebujú vyslobodenie,

Prosme za dar pokánia a úprimnej ľútosti nad chybami a hriechmi, ktoré sme spôsobili vo svojom živote, alebo ich nevedomky spôsobujeme, aby ich Pán prikryl a odpustil,

Vyslovme vďačnosť za to, čo náš Pán pripravuje vykonať pre záchranu našich milovaných! ■

D.V.

MÁRIA PORUBSKÁ, Z BARDEJOVA SI POLOŽILA OTÁZKU: ČO PRINÁŠAJÚ TIETO STRETNUTIA NÁM SENIOROM?

A hneď na ňu aj odpovedala:

Môžeme načerpať novú duchovnú silu („dobiť baterry“) a budovať vzájomné obecnosť aj tým, že sa navzájom zdieľame a učíme sa niesť bremená iných. Každé duchovné zamyslenie na nás mimoriadne pôsobí aj preto, lebo je sprevádzané osobnými svedectvami o tom, aký účinok má Božie slovo na nás osobne, ako sa prejavuje v našom živote.

Tohto roku sme si pripomínali, aké dôležité je obliecť si celú Božiu výzbroj, aby sme mohli obstáť v každodenných zápasoch. Aj my, vekom starší, ich predsa máme viac než dosť. Preto je dôležité vziať na seba všetky zo šiestich súčastí duchovnej výzbroje: pancier spravodlivosti opásť opaskom pravdy, na nohy si obuť čižmy, resp. topánky evanjelia, na hlavu dať prilbu spasenia, do jednej ruky štít viery a do druhej meč Ducha. Tak budeme chránení z každej strany a pripravení aktívne bojovať proti zlému.

Zo všetkých šiestich častí výzbroje je len jedna, ktorú je možné použiť rovnako na útok, ako aj na obranu. Okrem toho útok, ktorý tu máme na mysli, vyžaduje osobné stretnutie zblízka, lebo slovo tu použité je **machaira**, čo označuje **krátky meč**, alebo dýku. Týmto mečom je **Božie slovo**:

Lebo slovo Božie je živé a účinné a ostrejšie nad každý meč dvojsečný a prenikajúce až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špičiek a spôsobné posúdiť myšlienky a mysle srdca. (Žid 4, 12)

Svätý Duch aj dnes používa tento meč, preniká ním cez obranné valy človeka, vnika do svedomia, prebúdzá z letargie.

Mojou osobnou skúsenosťou sú stretnutia s mojou bývalou spolužiačkou a jej rodinou z Vranova. Som vďačná za to, že som mohla vidieť, ako Božie slovo, ktoré mohla odo mňa počuť, pohlo najskôr jej srdcom. Potom aj ona o tom rozprávala svojim najbližším a nezostalo to iba pri rozprávaní. Pri mojej poslednej návšteve,

keď sme sa lúčili, povedal mi spolužiačkin manžel, ktorý predtým o Pánu Bohu veľmi nerozmýšľal: „Ďakujem ti, že si mi prehovorila do duše.“ Samozrejme, nebola som to ja, ale Duch Svätý.

Pri uvažovaní na seniorskom stretnutí sme si uvedomovali, že nestačí iba obliecť sa do Božej výstroje a bojovať vlastnou silou. Apoštol Pavol, keď vymenoval súčasti Božej výzbroje, vzápätí nám pripomína dôležitosť modlitby: *...modliac sa každou modlitbou a prosbou každého času v Duchu a tým cieľom bdejúc s celou vytrvalosťou a prosbou za všetkých svätých*“ (Ef 6, 18)

Zaujal nás príklad vytrvalej modlitby jednej matky, ktorá sa dlho modlila za svojho syna v tínedžerskom veku, ktorý začal rebelovať. Chodil na univerzitu a jeho správanie sa nezlepšovalo, naopak, veľmi sa zhoršovalo. Matka už z toho bola vyčerpaná a zúfalá, a tak jedného večera si povedala, že už nevládze, už sa za neho nebude modliť, nech si ide svojou cestou.

Ráno pri raňajkách bola situácia taká ako vždy. Syn si sadol k stolu, ani sa nepomodlil a začal jesť. Po chvíli povedal mame, aký mal zvláštny sen. Videl vysokú horu, po ktorej sa vinula cesta až na samý vrchol. Stúpali po nej ľudia, aj jeho mama. Keď boli asi sto metrov od vrcholu, videl, ako jeho mama zaostala, lebo už ďalej nevládala. Syn, ktorý to zdola sledoval, na ňu zakričal: „Mama, nevzdávaj to, máš to už iba sto metrov, vydrž!“

Keď sa syn najedol, ani nepoďakoval ako obyčajne, vstal od stola a odišiel z domu bez rozlúčky.

Mama veľmi dobre vedela, o čom bol ten sen. Vstala od stola, išla do svojej izby a na kolenách prosila Pána Ježiša o odpustenie, že chcela vzdať boj za svojho syna.

A toto chce satan, aby sme sa vzdávali boja! Ale Pán Ježiš nám dal Božiu výzbroj, aby sme bojovali. Pán Ježiš vytrval v zápase za nás až po smrť na kríži, preto ani my to nevzdávajme v boji za našich blízkych. ■

Výstup do Sedla pod Vysokou

A tak teda stojte, majúc svoje bedrá opášané pravdou. Ef 6, 10-17

OPASOK PRAVDY (Mozaika úvah)

EVA OSTROLÚCKA

Opasok je veľmi dôležitou súčasťou oblečenia.

Môj zať, ktorý mával okolo 90-100 kg, vážne ochorel, dostal pľúcnu embóliu a schudol dobrých 10-12 kg. Hneď neriešil svoju garderóbu a ocenil službu opaska. Opasok zatiahol o pár dierok a nohavice držali, slúžili ďalej. Aj my môžeme niekedy duchovne strádať, ale opasok pravdy nás zmocní, posilní na ceste viery ďalej.

Ja si viem oceniť opasok na páperovej bunde najmä v zime, keď fúka severák. Keď si ho nezatiahnem, tak ma vietor podfukuje a je mi zima. Aj my môžeme podľahnúť rôznym vetrom, novým učeniám, a tak sa môžeme vzdialiť od slova pravdy a pociťovať chlad v našich vzťahoch, ale aj vzťahu k Bohu. Nechutí k čítaniu Písma, či návšteve bohoslužieb a práci na Božom diele.

V liste Židom 10, 25 je napísané, aby sme neopúšťali naše zhromaždenie, ako to majú niektorí vo zvyku, *ale sa povzbudzujme... napomínajme, a to tým väčšími, čím väčšími vidíte, že sa blíži Kristov deň.*

Väčšina slovenských prekladov namiesto slova „povzbudzujme“ uprednostňuje sloveso „napomínajme“. V slovenskom jazyku tieto dve slovesá povzbudzovať a napomínať rozhodne nepatria medzi synonymá. V gréčtine sú to však dva významy jedného slovesa PARAKALEO. Má to aj logiku.

Každý dobrý vychovávateľ povzbudzuje aj napomína. Dáva hranice medzi dobrom a zlom. Je potrebné upevňovať správne návyky a odstraňovať nesprávne. Túto prácu vykonáva Duch Svätý – Tešiteľ. Jeho úlohou je ukázať ľuďom, v čom spočíva hriech, a potom nasleduje súd. Ale vedie ľudí opustiť hriech a upriamuje na milosť. Tak nechajme sa viesť Duchom Svätým, ako povedať nepríjemné, ale dôležité veci tak, aby boli pre druhých ľudí povzbudením a nie prekážkou.

Asi všetci poznáme porekadlo: povedz pravdu, prebiješ hlavu.

Usiluj sa, aby si seba predstavil dokázaného Bohu, robotníka, ktorý sa nemusí hanbiť, ktorý krojí, delí a podáva slovo pravdy ako sa patrí. (2.Tim.2,15)

.....

Keď sa deti učia krájať chlebič, ten krajec chleba nebýva vábny. Je hrubý, kostrbatý, veľmi nechutí. Chce to čas a prax. Také je aj umenie hovoriť slovo pravdy v láske, pokore a pravom čase. Pokiaľ je tá pravda dobrá, tak sa aj dobre hovorí a pridáva nám

priateľov. Horšie je to, keď tá pravda nie je veľmi lichotivá a treba ju povedať a zjednať nápravu.

Veľmi si vážim starších zboru, ktorí veľakrát musia riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú v cirkvi a musia povedať pravdu do očí a zjednať nápravu. Táto služba nie je ľahká, je potrebné k nej zmocnenie od Pána. Nie mať len vedomie, že mám pravdu a musím ju povedať stoj čo stoj, aj keď s následkami. Písmo nás vedie, ako máme hovoriť pravdu.

Hovoriac pravdu v láske, rastime v neho v každej veci, v neho, ktorý je hlavou Kristus. Ef 4, 15; Alebo: hovorte pravdu každým so svojím bližným, pravdu a súd pokoja. (Zach 8, 16b. Jedným z dobrých príkladov je sám Pán Ježiš, ktorý aj cudzoložnicu napomínal v láske, keď ju zákonníci chceli ukameňovať, keď sa pýta: ...ženo, kde sú tvoji žalobníci, či ťa nikto neodsúdil? A ona riekla: Niktorý, Pane a Ježiš jej odpovedal: Ani ja ťa neodsudzujem, choď a neheš viac. (Jn, 10b)

Tiež Peter, keď kráčal po vodách a začal sa báť a tonúť skríkol: *Pane zachráň ma!* Pán Ježiš hneď vystrel ruku a pomohol mu, zachytil ho, až potom mu povedal: *Človeče malej viery, prečo si pochyboval. (Mt 14, 30-31)*

Pán Ježiš najskôr pomáha, zachraňuje a potom hovorí pravdu. Boh je láska, choďme v jeho šlapajach, pretože bez neho je pravda katastrofou.

Neviem, čo je ťažšie – či napomínať, alebo byť napomínaným.

Nepíšem toho nato, aby som vás zahanbil, ale napomínam ako milované deti. (1Kor 4, 14) Tak ako strom treba orezávať, aby priniesol zdravé ovocie, tak aj rodič, ktorý miluje svoje dieťa ho aj karhá a napomína, vedie v pravde, duchu slova Božieho, aby z neho vyrástol hodnotný človek. Dieťa najskôr musí vnímať lásku svojho rodiča a potom aj výchovná pravda padne na úrodnú pôdu.

.....

Jedna staršia sestra sa mi zdôverila, že ju trápi, ako niektoré študentky chodia oblečené do zboru a že im to musí vytknúť. Tak som sa jej spýtala, či ich dobre pozná, či vie, ako si zvykli na internáte, v novom meste, zbore, ako sa im darí v škole, či ich pozvala do svojho príbytku.

Mám zato, že najskôr treba budovať vzťah lásky, a potom niekoho naprávať. Pretože naprávanie bez lásky sa minie cieľa.

Spomínam si na svojho otca, ktorý ako starší v zbore chodil riešiť problémy aj mimo svojho

zboru, nie vždy úspešne. Dôvod, ako hovoril: „Ich srdcia boli tvrdšie ako tatranské skaly.“ Tam kde je pýcha, je aj tvrdosť srdca a nie pokora a pokoj a už vôbec nie láska.

Moje malé vnúčatá sa často hašteria, hádajú. Hovorí si tvrdú pravdu do očí, a tak počuť krik aj plač. Našťastie to netrvá dlho, rýchlo zabudnú na krivdy a hrajú sa spolu ďalej. Horšie je to s nami dospelými, každý si háji svoju pravdu a ťažko sa nachádza konsenzus.

Prečo nemáme všetci rovnaký názor?

Lebo Biblia o niektorých nepodstatných veciach mlčí. Pri vieroučných rozdieloch, ako aj morálnych, nie je možné spolužitie. Ale pri názorových rozdieloch je spolužitie možné, ako sa o tom píše v Rim.14, 3 ... *prijímajme brata v láske aj s rozdielnymi názormi, lebo ho Boh prijal.*

Rozdielne názory boli od začiatku cirkvi a sú až dodnes. Mení sa len okruh otázok, ako je obliekanie, divadlo, kultúra. Každý z nás sme z iného prostredia. Aj v minulosti jedni boli zo Židov, alebo z tradičných kresťanov, dodržiavali tradície, druhí boli z pohanov, boli slobodní. Rozdielne názory by nás nemali rozdeliť. V 19. storočí žil Spurgeon a Parker, ktorí boli dobrí priatelia. Ale Spurgeon začal fajčiť fajku a Parker chodiť do divadla a bolo po priateľstve. Z osobného presvedčenia sa stáva zákonníctvo a odsudzovanie. Rozdiely v nepodstatných veciach zapríčinili podstatné problémy. Treba si uvedomiť, že mať lásku je viac ako pravdu.

...*Ale milujte pravdu a pokoj.* (Zach 8, 19b)

Aby sme tú pravdu milovali a v nej rástli, musíme ju poznať a pravidelne sa ňou sýtiť, opásť svoje bedrá, aby bola účinná v našom živote.

.....

Ja mám už dlhší čas problémy s chrbticou a ortopéd mi predpísal ortézu – krížový pás, ktorý mám nosiť najmä, keď nesiem ťažšie bremená. Niekedy túto radu podcením a nespevním si chrbticu pásom a bolesti sa veľmi rýchlo dostavia. Tak aj v duchovnom živote, keď si nevezmeme opasok pravdy, veľmi rýchlo prídu problémy, ťažkosti, ktorým podľahneme.

Z času na čas mi zavolá jeden veriaci brat, ktorý odišiel zo spoločenstva kresťanov, prestal sa sýtiť slovom pravdy a po smrti manželky má suicidné (samovražedné) myšlienky. Pozná písmo, cituje ho, ale stratilo v jeho živote moc.

Viete, o môj krížový pás sa musím starať, musí mať svoju elasticitu, pevnosť, aby ma držal vzpriamenú. Tak ani nám nestačí poznať slovo pravdy,

ale cítiť jeho moc v našom živote, každý deň sa ním opásť a ísť od víťazstva k víťazstvu. Od pokoja k pokoju, od radosti k radosti. *Nemyslite nikto zlého na svojho blízkeho vo svojom srdci, ani nemilujte falošnej prísahy, lebo toto je to, čoho nenávidím hovorí Hospodin.* (Zach 8, 17)

Hovorí sa, že dobrá povest' ide ďaleko, ale zlá ešte ďalej.

Sme malé kresťanské spoločenstvá, a tak sa zväčša poznáme aj osobne. Každý máme svoju povahu, na druhom vidíme chyby, ktoré by sme radi naprávali a je to div, ale aj napriek tomu zostávame spolu v obecnstve, pretože nás spája Božia láska a svoje kritické okuliare ňou korigujeme.

Apoštol Peter píše: *Podpášte si bedrá svojej mysle.* (1Pt 1, 13)

Nechajme sa viesť
Duchom Svätým,
ako povedať nepríjemné,
ale dôležité veci tak,
aby boli pre druhých
povzbudením
a nie prekážkou.

Skôr akoby sme chceli odsudzovať, odsudzovať, kritizovať brata, sestru nech nám zasvieti kontrolné červené svetlo „STOP“ : Nehrešme slovom, ani myšlienkou. Užívajme silu slova v mene pravdy a lásky. Slovom môžeme raniť aj liečiť. Treba si vždy uvedomiť, že ani my nie sme dokonalí a že aj nás musia druhí znášať.

Je užitočné si na daný problém vypočúť aj názor druhého, nezúčastneného, ktorý má nadhľad nad našim kritickým úsudkom.

Mne tak pomáha, keď sa stretnem so svojou priateľkou a hovoríme spolu o svojich problémoch, vždy ten jej názor je pre môj problém neutralizujúcim faktorom.

U nás v rodine je zvykom, že keď sa nedostaneme na kresťanské stretnutie, konferencie, bohoslužbu, tak sa pýtame zúčastnených čo nového, ako bolo? Jednak služba slovom, ale aj čo je nové, nevieš nejaké „pikošky“ či už dobré, alebo zlé?

Myslím si, že každý kresťan sa snaží zachovať prikázanie „nepokradneš“. Ale uvedomujeme si, že šírenie zlej povesti, neoverenej tzv. pravdy je vlastne krádežou? Kradne do dotýčnej osobe dobrú povest' a to Boh nenávidí.

Nech je našich slov málo. (Kaz 5, 2b) Majme na pamäti, že *zo svojich slov budeme ospravedlnení a zo svojich slov budeme odsúdení.* (Mt 12, 37)

Jedno staré príslovie hovorí o troch sitách: skôr než ideš niečo povedať, zisti si, či je to pravda, či je to potrebné povedať a či je to na úžitok.

Mne sa veľmi páči jeden nápis, ktorý som si dala aj do kuchyne na viditeľné miesto: KRISTUS JE PÁNOM tohto domu, NEVIDITEĽNÝM ÚČASTNÍKOM každého stretnutia, TICHÝM POSLUCHÁČOM každého rozhovoru.

Keď si toto uvedomíme a prizveme ho ku každému rozhovoru, ku krájanu pravdy v láske, mali by

sme žiť v pokoji a tešiť sa zo spoločného občerstva a vzájomne sa podporovať. Nemusíme ku všetkému povedať svoj názor, svoju pravdu, v mnohých veciach sme laici a náš názor môže byť skôr brzdoú ako pomocou.

.....

Poviem vám svoju nie tak dávnu skúsenosť, keď sme „finišovali“ s mojimi poradcami na poslednom výtlačku mojej novej knihy. Vždy som mala zásadu, aby sme boli zjednotení po stránke duchovnej, názvu knihy aj grafickej. Tentokrát sme sa nevedeli dohodnúť na návrhu grafiky obálky, ktoré mi vždy robil brat Vladko Jurčo. On si vždy knižku prečítal a čo v ňom evokovala, dal graficky aj na papier.

Keďže moja nová knižka *A život ide ďalej*, je štýlovo pokračovaním predchádzajúcej knižky *Zo života a pre život* tak nechal podklad pôvodnej knižky, ale pridal ruku. Chcel počuť môj názor. Ja som si prizvala mojich radcov z rodiny, ktorí nečítali knižku ani nepočuli názor autora obálky, a tak pôsobila na nich ruka rušivo. Tak som mu tlmočila pripomienky, ktoré sa snažil zapracovať.

Bolo to horšie a horšie. Neprinášalo to pokoj, ale únavu autora. Len ja a autor sme mali spoločný názor, dať čitateľovi slobodu a ponechať na ňom, čo mu ruka evokuje. Ruka môže vystihovať zaneprázdnenosť človeka mnohými zemskými vecami a nemá čas na Boha, alebo vystierajúcu pomocnú Božiu ruku k človekovi, alebo pomoc človeka člo-

vekovi. Modlila som sa za tento problém, aby sme boli jednotní a Pán vypočul moju modlitbu. Autor niečo málo pozmenil na návrhu obálky a zrazu – všetci sme boli za jedno – spokojní a vďační. Keď som nadšene tlmočila našu jednotu autorovi, odpovedal mi s láskou, trpezlivosťou aj pokorou, ktorú si vážim, že je rád, že to dospelo k úspešnému koncu, lebo už bol unavený a potreboval oddych. Tak som si uvedomila, že veľakrát na škodu veci mudrujeme, kritizujeme a berieme vietor z plachiet tým, ktorí veslujú, ktorí pracujú.

Dnes žijeme v konzumnej spoločnosti, nikto nechce slúžiť, ale chce, aby mu bolo slúžené. Nedávno som hovorila s dcérou, čo jej pomáha v rozhodovaní ako spoznať Božiu vôľu. Pozerá sa na vec, či zjed-

nocuje, alebo rozdeľuje. Také jednoduché, dobrý návod pre naše obcenstvo v rodinách a zboroch. V neposlednom rade je opasok dôležitý na zabezpečenie dieťaťa v kočíku. Chrání ho pred úrazom, aby nevypadlo, nezranilo sa. Taký je dôležitý opasok pravdy aj v našom duchovnom živote, aby sme sa nevzdialili, nevypadli z Božej náruče a obcenstva cirkvi. Pán Ježiš je nám vzorom, vzorom lásky aj obeti On prišiel na svet, aby slúžil a slúžil až po smrť na kríži. Učme sa od neho a oblečme si celú výzbroj, aby náš boj bol víťazný. ■

*(V texte sú použité citáty
z Roháčkovho prekladu Biblie.)*

CIRKEV BRATSKÁ V 20. A 21. STOROČÍ

KALENDÁRIUM III (1945–1951)

Po skončení 2. svetovej vojny pokračovalo pôsobenie Jednoty českokobratskej (ďalej len JČ) ako jednej cirkvi v Čechách a na Slovensku (t. j. v Československu).

29. 6. 1945 bola Podkarpatská Rus pripojená k Sovietskemu zväzu a JČ stratila možnosť akéhokoľvek pôsobenia na tomto území.

Po Veľkej noci 1947 prišla na Slovensko veľká skupina veriacich prisídlencov, pôvodom Slovákov, z oblasti maďarskej Nyíregyházy, kde mali svoj cirkevný zbor. (Presídlenie sa skončilo v roku 1949.) Táto skupina sa usadila v Leviciach a okolí a fungovali ako nezávislý zbor. Ich kazateľom a vedúcim bol Jozef Ondrej Markuš (20. 7. 1901–11. 9. 1993). Presídlencom štátne orgány (Osídľovací úrad) sľúbili, že si budú môcť vybudovať svoj kostol – modlitebňu, resp. že dostanú budovu pre konanie bohoslužieb. Nakoniec im budovu nedali a stavbu nepovolili. Veriaci sa stretávali v sobotu večer v evanjelickom kostole v Leviciach, v nedeľu dopoludnia v reformovanom kostole v Hornej Seči a popoludní u reformovaných v Dolnej Seči. Neskôr získali priestor v reformovanej škole v Leviciach. Po roku a pol táto možnosť skončila a stretávali sa v priestoroch starých kasární, kde sídlila priemyselná škola; neskôr v rodinnom dome v Dolnej Seči. V roku 1951 zakúpili dom v Leviciach a prispôbili na modlitebňu, ktorú niekoľkokrát kapacitne rozširovali.

25. február 1948 – komunistický prevrat.

Zákonmi č. 217 a 218/1949 Z. z. a nadväzujúcimi vládnymi nariadeniami č. 219–223/1949 Z. z. bol zavedený štátny dohľad nad cirkvami. Ústrednými orgánmi štátnej správy pre cirkevné záležitosti bol v Čechách *Štátny úrad pre veci cirkevné* a na Slovensku *Slovenský úrad pre veci cirkevné*. Ich pôsobnosť po roku 1969 prešla na *Sekretariáty pre veci cirkevné*, zriadené pri ministerstvách kultúry v Čechách a na Slovensku. Na úrovni krajov a okresov za cirkevné záležitosti zodpovedali poverení podpredsedovia krajských a okresných Národných výborov, ktorým boli priamo podriadení okresní a krajskí tajomníci pre veci cirkevné. Všetky cirkvi boli zrovnoprávnené – vrátane JČ, ktorá dovtedy nežiadala štátne uznanie. Keďže JČ nebola v tom čase štátom uznaná, jej pôsobenie, najmä pokiaľ išlo o ustanovovanie duchovných a zborov, bolo upravené až v januári 1951 s účinnosťou od 1. 11. 1949 (!). Cirkvi museli predložiť na schválenie svoje stanovy – cirkevné ústavy; vznik zborov a obsadzovanie miest duchovných schvaľoval štát; štát zamestnával duchovných a poskytoval im plat. Napriek pomerne malému počtu členov štát priznal JČ viac zborov a kazateľov než bolo pravidlom v iných cirkvách. Štátom schválené miesta a funkcie sa nazývali „systemizáciou“.

V roku 1949 veriaci z okolia Levíc (presídlenci z Nyíregyházy) požiadali Poverenie vnútra o registráciu svojho spoločenstva pod názvom „*Slobodná evanjelická cirkev*“. V máji 1950 prišlo zamietavé stanovisko a kategorické odporúčanie pripojiť sa k niektorej už existujúcej cirkvi.

31. 1. 1951 boli Úradným vyhlásením na Slovensku ustanovené zbory JČ v Prešove a Bratislave (v Čechách 26 zborov – 12 zborov bolo zrušených a začlenených do iných zborov).

V roku 1951 bolo zastavené vydávanie hlavného cirkevného časopisu *Českokobratská rodina*, ktorý vychádzal od roku 1925 (vznikol zlúčením časopisov *Světlo*, *Českokobratská rodina* a *Pozdrav ze Chval*). ■

Spracoval Štefan Evin (Zoznam použitej a študijnej lit. je k dispoz. v redakcii.)

HISTORICKÝ KONTEXT

V roku 1841 bolo postavami satirického románu Bendeguz (Ján Chalupka) dokázané, že Adam a Eva rozprávali po maďarsky. Už vážnejší význam mal prvý slovenský politický dokument *Slovenský prestolný prosbopis* (1942). Predstavitelia evanjelickej cirkvi sa ním obrátili na viedenský dvor s protestom proti maďarizačným snahám. Do napätej situácie taktiež (prekvapujúco) kritickým spôsobom prispel gróf Štefan Sélčeni, ktorý doposiaľ medzi Maďarmi požíval veľkú úctu. V roku 1843 bola kodifikovaná štúrovčina, o rok neskôr Ľudovít Štúr bol odvolaný z ev. lýcea v Bratislave (s udalosťou je spätá vzbura študentov a vznik slovenskej hymny). Napätie narastá a schyluje sa k udalostiam osudovej osmičky.

V texte Milana Lasicu Jaro Filip spieva: „V slávnom meruôsmom roku minulého storočia Európa bola v šoku. V slávnom meruôsmom roku iba my sme netušili do čoho nás namočia. Vybabrali s nami riadne to sa nedá odtajiť, zistili sme každopádne, že sme vlastne celkom na dne, a to sme len začínali žiť.“ Rok 1848 bol pre nás skutočne začiatkom. V ňom Slováci vedení ev. farárom J. M. Hurbanom prvýkrát vystúpili s vlastným politickým orgánom (Slovenskou národnou radou), svojou zástavou a vlastnými ozbrojenými silami. Tu sa začali formovať moderné (politické) dejiny slovenského národa. Ako paradox vyznieva, že proti hurbanistom stáli tiež evanjelici, dokonca to boli luteráni slovenského pôvodu (Košút, Pottófi). Hoci maďarská revolúcia bola porazená, rakúsko-uhorské vyrovnanie (1867) zvrátilo situáciu Slovákov v ich neprospech a každopádne sme sa ocitli celkom na dne. Dejiny sa však už začali písať a zhodou okolností, sestra dvoch obetí meruôsmeho roku, bratov Šulekovcov, bude mať raz vnuka, ktorý vo francúzskej uniforme privedie náš národ k slobodnejším časom.

TRAJA SOKOLI

(Bakuliny, Daxner, Francisci)

PAVOL TRÚSIK

Traja evanjelickí vlastenci, nad ktorých osudom boli vztýčene nelútostné šibenice, Bakuliny,

Daxner, Francisci, bratranci v rodine abecedných písmen (BDF), blízki priatelia a takmer zemepisní susedia, ktorí v osudnom roku 1848 žili v neďalekých obciach Malohontu: Kokave, Hnúšti a Tisovci.

Michal Miloslav Bakulín bol už svojím pôvodom akoby predurčený k učiteľskému poslaniu. Jeho otec i starý otec boli učiteľmi a rodiskom sa mu stala obec nazvaná ako prvý školský deň: Pondelok.

Pondelky na latinskom gymnázii v Ožďanoch však určite niesol veľmi ťažko. Učilo sa tu palicou a korbáčom a keď sa niekto pomýlil, či už v latinčine alebo maďarčine, hneď bol kruto potrestaný. Tak aj 11 ročný Miško, hoci sa aj nepomýlil, ale učiteľ mu chcel dopriať, aký je to pocit, dal si ho teda priviesť k stolu. Tu ho jeden chytil za hlavu, druhý za nohy a tretí ho tak švihol korbáčom, že Miško vykrikol. Na to sa učiteľ rozlostil a kázal pokračovať v bitke až kým Miško neomdlel...

Trvalo ešte vyše 30 rokov, kým aj zásluhou Michala M. Bakulínym vzniklo gymnázium, ktoré iste viac naplňali jeho predstavy o vyučovaní. Bola to vôbec prvá stredná škola, v ktorej sa vyučovalo v slovenčine – revúcke gymnázium – založené v roku 1862.

Štefan Marko Daxner, slovenský šľachtic z Tisovca, ktorý sa stal neúnávným obhajcom práv Slovákov. Ich rovnocenné postavenie v Uhorsku žiadal už v máji meruôsmeho roku (1848) vo vyhlásení s názvom *Žiadosti slovenského národa* (spoluautormi boli

aj Francisci, Hurbán, Hodža, Štúr). Iste aj to bola príčina dramatických udalostí, ktoré ho zasiahli spolu s ďalšími dvoma sokolmi v nasledujúcich mesiacoch.

Hovorí sa, že **Ján Francisci-Rimavský** bol najkrajším mužom v Uhorsku. Známy je jeho obraz v uniforme slovenských dobrovoľníkov – hurbanistov, ktorí bojovali proti Maďarom. Ešte ako študent evanjelického lýcea chodieval hrať divadelné hry. V Slovenskom národnom divadle nitrianskom sa zalúbil do prvej slovenskej herečky Aničky Jur-

kovičovej, avšak on dal prednosť práci pre svoj národ a Anička sa neskôr stala manželkou jeho priateľa J. M. Hurbana. Francisci vtedy napísal „*Letela, letela, uletela páva, pri mojom dievčatku už iný sedáva...*“ avšak na svoju študentskú lásku vždy s úctou spomínal.

Traja sokoli

Viac ako latinská škola v Ožďanoch spojil našich sokolov osudový rok 1848. Bol to napätý čas. V celej Európe horeli plamene bojov za väčšie práva. V jednotlivých mestách a mestečkách Uhorska vznikali gardy, ktoré sa mali starať o pokoj a bezpečnosť obyvateľov. Táto úloha bola v Kokave nad Rimavicou zverená Bakulínymu, v Hnúšti Franciscimu a v Tisovci Daxnerovi. Boli to však slovenskí vlastenci a keď Chorvát Jelačić viedol boj za práva nemaďarských národov, gardy našich sokolov a okolité obyvateľstvo sa vzbúrilo a odmietali sa pridať na maďarskú stranu.

Rozšírili sa správy, že na troch vodcov je vypísané odmena 100 zlatých. Keď bol Francisci u Daxnera v Tisovci, pandúri sa pokúsili ich zlapať, načo sa však Tisovčania vzbúrili a nedovolili im to. Keď to nešlo po zlom, šlo to po dobrom. Francisci a Daxner v dobrej vôli poslúchli vydané povolanie a odišli do Plešivca. Podobne sa Bakulín dostavil do Rimavskej Soboty, tam ho však zavreli do temnice a neskôr odviezli do Plešivca, kde už boli držaní jeho dvaja priatelia. V jeden večer cez vyrezanú dieru spozoroval, že sa vonku objavili tri stĺpy a kováč na ne pripravoval železo.

O chvíľu k väzňovi prichádza muž s jedlom a vinšuje mu „*šťastlivú cestu na večnú púť*“. Troch sokolov čakajú ťažké chvíle. Daxner rozbíja fľašu a premýšľa, že sa radšej sám črepinami zmárni.

V tom mu našťastie blyskne hlavou, či by sa ľudia nenazdali, že sa bojí za nich zomrieť na šibenici.

Aj Bakulín uvažuje, že zmárni svoj život a upokojí sa až keď mu strážnik donesie modlitebnú knižku. A čo Francisci? V okamihoch života, ktoré majú byť jeho poslednými sa snaží napísať ešte jednu báseň a prepašovať ju svojim priateľom. Udalosti nevyspytateľného roka 1848 sa v tomto prípade nakoniec, vďaka Bohu, šťastne zvrtnú. Poprava sa nekonala, a tak si aj dnes môžeme prečítať zachovanú báseň, ktorú v plešivskom zajatí napísal Ján Francisci. ■

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

LENKA KNOETZE nie je nová autorka rubriky Misia, ale naša „novovydatá“ spolupracovníčka **LENKA SLOBODOVÁ**. Prinášame jej dve úvahy o misionároch a misii – aj keď Lenka to vidí trochu inak...

„Naozaj nemám rada tú nálepku „misionár“. Všetko vo mne sa krčí a snaží sa splynúť s pozadím, akonáhle ma ktosi predstaví ako misionárku. Zväčša je to len preto, lebo ľudia majú úžasne skreslenú predstavu o tom, čo to vlastne znamená.“

AKO ROZPOZNAŤ MISIONÁRA

V hlave sa vynárajú obrazy rodiny spiacej v domčeku na strome, zakiaľ miestni indiáni bubnujú nejaký prastarý rituál. Mladá žena drží africké dieťa s muchou na hornej pere a karpinami v očiach. Len pár kilometrov od prvého obrazu za objavuje druhý. Mladá žena sa budí v príjemne no skromne zariadenom byte. Po teplej sprche sadne do auta a odšoféruje do kancelárie, kde si uvarí šálku kávy a spustí počítač.

Táto druhá situácia je bližšie k životu priemerneho Slováka. No to je môj život. Jediný rozdiel je v tom, že náplňou mojej práce je zhromaždiť čím viac kresťanských posíl, ktoré by dokázali vykonať približne niečo v tom zmysle, ako sme videli v prvej situácii. Operácia *Mobilizácia* má pracovníkov na celom svete a jej hlavným cieľom, tu v Juhoafrickej republike, je vyslať pracovníkov do miest, kde je kresťanstvo najmenej prítomné. Mojou úlohou je pomáhať miestnym služobníkom tým, čím ma Boh obdaroval – zručnosťou v grafickom dizajne. Navrhnuť plagát pre konferenciu s tínedžermi v Zimbabwe. Vymyslieť pozvánku do novozaloženého zboru pre prostitútky v Kapsom Meste. Obratom hodiť na Facebook výzvu na zbierku pre obeť cyklónu, ktorý sa prehnal Mozambikom.

A potom to príde. Ten moment, keď sa treba „zhodnotiť“. Či peniaze, ktoré mi priatelia zasielajú, aby som mala z čoho žiť, sú naozaj hodné mojej práce. Napriek tomu, že sa snažím „vykupovať čas“, sedím nad klávesnicou a rozmyšľam, ako veľmi sa môj život podobá na život bežného Slováka.

Ľudia majú často predstavu, že misionár je duchovnejší, zrelejší, vyspelejší ako normálny kresťan. Ak mám byť úprimná, pri pohľade na svoj život, doma s mužom, ktorý je kresťan, s priateľmi, ktorí sú kresťania, v práci s kolegami, ktorí sú kresťania... mám pocit, že z hľadiska zvestovania som na chvoste zástupu duchovných hrdinov, ktorí sú v bežnej sekulárnej práci. O koľko viac denných príležitostí majú zjavovať Kristovu lásku! Som misionár, či nie?

Som vôbec dobrý kresťan, či nie? Keď sa zahľadím do Písma, moje srdce znova nachádza ten blažený pokoj ako nikde inde. Hrdinské skutky nie sú meradlom kresťanskosti. *Mnohí mi povedia v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali? Nevyháňali sme v tvojom mene démonov? Nerobili sme v tvojom mene mnoho mocných činov?* (Mat 7, 22–23) To, či denne vyhánam démonov a konám zázraky očividne nie je meradlom kresťanského úspechu. Čo teda? *No ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, sebaovládanie. Proti takýmto veciam nie je zákon.* (Gal 5, 22–23) Aj v mojom pre-kresťanskom prostredí môžem zažívať radosť zo služby Bohu – tým, aké ovocie zo mňa rastie. Ako reagujem, keď ma niekto vyruší? Keď klient, ktorý nevie skončiť štyri načaté projekty, príde s ďalším nápadom, ktorý treba rýchlo spraviť, najlepšie do zajtra? Ako odpoviem na pripomienky toho strýka, ktorý vie presne, kde má komentovať to, že ešte stále nemám „poriadnu prácu“ Keď ľudia zatlačia na moje „mäkké“ miesta, aká šťava vyteká? Sladká alebo horká? Nie že by táto „šťava“ boja možou zásluhou. Jediný spôsob, ako ju nadobudnúť je nasiaknuť svoje srdce pravdou, že to nezvládam, no Ježiš mi denne odpúšťa z lásky.

Táto úvaha nie je o misionárskom živote. Je skôr o tom, že medzi misionármi a rodinou doma v bežnej práci vlastne vôbec nie je rozdiel. My všetci máme milovať ľudí okolo seba. My všetci máme za účelom tvoriť spoločnosť, ktorá by čím viac odzrkadľovala Božie kráľovstvo. V každom štáte, v každom meste. Možno máte srdce plné túžby pozdvihnúť Slovensko na úroveň Fínska, čo sa týka politiky alebo ekonomiky. Možno skrátka chcete kvalitne vzdelanú ďalšiu generáciu, ktorá bude žiť čestne a nesebecky. Toto všetko je mimoriadne dôležité a ja úprimne verím, že je to Boh, ktorý zapaluje vaše srdce pre túto prácu. No možno vidíte národy trpiace hladom, milióny detí, ktoré nemajú prístup

ku vzdelaniu ani základnej zdravotnej starostlivosti - a vidíte to ako príležitosť priniesť pomoc a prakticky prejavíť Božiu lásku. Možno vidíte krajiny, kde ľudia každý deň tápajú v duchovnej temnote, zmätení klamstvami o tom, aký je Ježiš a denne úprimne dávajú celú nádej do duchovných moc-

ností, ktoré ich nezachránia, iba využijú vo svoj prospech. Láme to vaše srdce a chcete im zjaviť, aký je náš Otec. Možno je načas začať sa za nich modliť. Možno je načas priložiť ruku k dielu aj za hranicami svojej záhradky. Veď medzi mnou a vami predsa vôbec nie je rozdiel. ■

Priatelia, svet misie sa nám mení pred očami a je to krásne.

TVÁR MODERNEJ MISIE UŽ NIE JE BIELA

Vedeli ste o tom, že už teraz väčšina kresťanov žije mimo „západných krajín“? V devätnástom storočí mala Afrika približne 10 miliónov obyvateľov priznávajúcich sa ku kresťanskej viere. V roku 2000 sa toto číslo vyšplhalo na 360 miliónov. Typický kresťan dnes nie je biely muž v stredných rokoch, pravdepodobne Američan. Typický kresťan dnes je žena, pred tridsiatkou – afričanka, pravdepodobne žijúca v Afrike. (*Jenkins, Philip: The Next Christendom.*) Globálna misijná sila sa musí nevyhnutne pretvoriť na model, ktorý by prakticky pomohol ľuďom z „rozvojových krajín“ ísť do končín sveta.

Dnešný model prestáva fungovať. Jeden Európan alebo Američan sa zbali a odcestuje do džungle, zavislý na desiatkach ľudí zo zamožnejších krajín. Tento model funguje práve kvôli tomu – štát sa má dobre (áno, aj Slovensko), kresťania majú prácu, majú dostupné informácie a celkové povedomie o potrebe misijnej služby. No tu, v Juhoafrickej, s kostolom takmer na každej ulici, no so 40%-nou nezamestnanosťou, to je už iný príbeh. Kresťania – sú. Peniaze – nie tak celkom.

Je množstvo rôznych organizácií a trendov, ktoré sa túto národnostno-kultúrnu zmenu snažia navigovať. Napríklad Scatter (Rozptýlenie) Global poskytuje služby, kde sa kresťania s misijným zápalom môžu skontaktovať s pracovnými príležitosťami v zahraničí – konkrétne v krajinách s najmenším percentom cirkevnej prítomnosti. Kresťanský zubár zo Slovenska sa cez Scatter spojí s nemocnicou v Dubaji alebo Arabských Emirátoch. Tu mu ponúknu normálny plat a pracovné víza. Scatter mu poskytne krátky tréning, aby ho kultúrny šok celkom neodradil a šup s ním do sveta. Zrazu – tak ako hociktorý kresťan kdekkoľvek na svete – jednoducho žije svoju vieru v práci, doma, na ulici. Pravdepodobne nerozhadzuje po uliciach kresťanské letáky, no svojím životom, láskou k ostatným je „vždy pripravený dať vysvetlenie nádeje, ktorá je v ňom.“ Čím sa toto odlišuje od Slovákov, ktorí pracujú v zahraničí? Nuž asi len tým, že jeho motivácia nie je mať sa lepšie alebo zarábať viac, ale Kristus.

Ďalšou misijnou organizáciou, s ktorou Operation mobilisation spolupracuje sa volá Capro a ich metóda je pre mňa zaujímavá práve z toho dôvodu, že ju založili juhoafrickí černosí a je preto na mieru ušitá ich kultúre. Prostriedky a vlastníctvo je zdieľané a primerane

distribuované pre všetkých členov, ktorí taktiež bývajú v úzko spätnej komunite (takmer ako z čias prvotnej cirkvi). Práve individualistické západné myslenie je často jednou z hlavných prekážok afričanov zapojiť sa do misie. V kultúre, kde sa ty musíš (inak človeka urazíš) rozdeliť s obedom, pretože tvoj priateľ ho dnes nemá, náš individualistický pohľad na zbieranie finančnej podpory pre jedinca jednoducho nefunguje a prináša extra napätie vo vzťahoch. Priatelia v Capre udušili kliniec po hlavičke. Podobne je to s vysielaním jednotlivca. Práve pred 6-timi mesiacmi Capro vyslalo tím troch (nie jedného) afričanov zvestovať evanjelium komunite imigrantov zo Somálska na hraniciach Kene. Somálčania sú povestní svojou agresivitou voči čomukoľvek kresťanskému. Táto skupinka sa jednoducho s vierou k nim prisťahovala do domca, ktorý bol celkom ako tie ich, s latrínou, plechovou strechou a hlinenými stenami. Bez kanalizácie, no aspoň s prívodom elektriny. Znie to ako dobrodružstvo, no ak mám byť úprimná, takmer štvrtina juhoafrickej populácie v týchto podmienkach žije už teraz. Nebola to až taká drastická zmena, ako pre bežného Slováka. Ich nevýhoda na rodnej pôde sa stala ich výhodou v zahraničí.

Samozrejme, že naše roky skúseností sú hodnotné. Naučili sme sa zo svojich chýb. Ak sa má svetová misia posúvať dopredu, budeme potrebovať „staré

mechy na staré víno a nové na nové“. Je na čase prijať novú krv do zatuhnutých misijných organizmov a naplno, bez predsudkov počúvať a prijímať iné kultúry. Možno už teraz majú nápady, ako vyraziť do predných radov, či sú to Afričania, Indovia alebo hoci aj slovenskí Rómovia. Možno sa tam spolu dostaneme oveľa skôr ako každý zvlášť. ■

PRI PRAMENI NA SÚŠI

Slovenská pobočka švajčiarskej Misie viery (Stredisko Prameň na Súši) bola založená v roku 2000. O tri roky neskôr prišiel na Slovensko prvý tím misionárov z Nemecka a zo Švajčiarska, ktorý rozbehol aktívnu duchovnú službu v tejto oblasti. Názov samotného zariadenia v sebe skrýva hlbokú symboliku: misionári chcú, aby v dobe duchovného zmätku a temna mohli ešte ľudia nájsť prameň živej vody a spočinúť v Božej blízkosti. O svojej službe, aktivitách i každodennom živote sa s pracovníkmi slovenskej pobočky Misie viery, **SAMUELOM KEILOM** a **OLGOU MÜLLER** rozprávala VLADIMÍRA VRAJOVÁ.

Ako sa švajčiarska Misia viery dostala na Slovensko, na Starú Turú a vôbec k areálu, kde momentálne sídli jej slovenská pobočka?

Samuel: So Slovenskom sme sa dostali do kontaktu už v osemdesiatych rokoch, keď sa mládežníci zo Švajčiarska stretli v Bratislave s kazateľom Cirkvi bratskej Františkom Ciesarom. On sa následne prišiel pozrieť do strediska Misie viery Güetli v Mettmenstettene a veľmi ho inšpiroval komunitný spôsob života. Keď bol na dôchodku a slúžil v Cirkvi bratskej v Starej Turej, chcel odkúpiť schátranú budovu bývalej školy a prebudovať ju na kresťanský domov dôchodcov. Jeho predstava sa nenaplnila, a to najmä z dôvodu nedostatočného počtu slovenských kresťanov, ktorým by Boh naklonil srdce k tomuto

projektu. Vedenie Misie vnímalo tieto udalosti ako otvorené dvere k službe na Slovensku a po intenzívnom modlitebnom zápase sa v letných mesiacoch roku 2000 rozhodlo kúpiť rozsiahly areál bývalého školského pozemku. Do roku 2003 prichádzali na Slovensko mladí brigádnici z Nemecka, zo Švajčiarska, ale aj zo Slovenska, ktorí sa zapojili do rekonštrukčných prác. Pevný tím prišiel na Súš až v roku 2003.

Prejdime k vašim osobným príbehom a k tomu, ako ste sa dostali na Slovensko vy.

Samuel: Ja som prišiel z Nemecka na Súš spolu so svojimi rodičmi a tromi súrodencami v roku 2003. Mal som vtedy trinásť rokov. Naše začiatky boli veľmi zaujímavé: nevedeli sme po slovensky, budova ešte nebola pri-

spôsobená na bývanie, striedavo sme prespávali v stanoch, na internáte v Starej Turej, v chatkách. V stredisku nebola tečúca voda, používali sme latríny. Aj napriek tomu všetkému sa Slovensko stalo mojim milovaným domovom. Po absolvovaní strednej školy som na Súši zostal ešte dva roky ako dobrovoľník a potom som odišiel do Švajčiarska študovať na biblickej škole Misie viery. Po ukončení štúdia som skúmal, čo mám robiť ďalej vo svojom živote, a vtedy som prežil osobné povolanie vrátiť sa na Slovensko a pracovať v Prameni na Súši.

Olga: Ja som pôvodne na Slovensko vôbec nechcela ísť. Na Prameň som prišla v roku 2004 na päť mesiacov ako študentka biblickej školy v rámci letnej praxe. Mojou víziou bolo ísť na misiu do Afriky. Za tých pár mesiacov

som si však veľmi obľúbila Starú Turú a miestnych obyvateľov, videla som veľa možností služby, či už s deťmi, dorastencami alebo mládežníkmi. Keď som sa vrátila naspäť do Švajčiarska, intenzívne som sa modlila za pracovníkov, ktorí by mohli ísť slúžiť na Slovensko. V tom období sa jedna misionárka rozhodla vstúpiť do manželstva a z Prameňa odísť. Keď som sa to dozvedela, vedela som, že mám ísť na Slovensko a pokračovať v jej službe.

Koľko misionárov momentálne pôsobí v stredisku?

Samuel: Veľmi málo. Natrvalo sme tu traja pracovníci – ja, Olga a moja manželka. Okrem nás tu pôsobia dobrovoľníci z Nemecka a zo Švajčiarska, ktorí na Slovensku zostávajú jeden rok a potom sa vystriedajú. Dobrovoľníci nám pomáhajú s chodom strediska, pracujú s deťmi a mládežou, učia nemčinu na školách – takýmto spôsobom nadväzujú kontakty s ľuďmi a hovoria im o Bohu. Príležitostne, keď je to potrebné, k nám prichádzajú švajčiarski misionári na krátkodobé pobyty. Súčasne sme vďační aj za celoročnú pomoc našich priateľov a dobrovoľníkov zo Slovenska, ktorí sú zapojení do sezónnych prác, príprav letných táborov a podobne. Napriek tomu si veľmi uvedomujeme nedostatok slovenských kresťanov, ktorí by boli zapálení pre službu v stredisku a aktívne by sa do nej zapojili.

Z čoho všetkého pozostáva vaša služba?

Samuel: Naša služba je širokospektrálna – cez tábory, víkendovky, evanjelizácie, stretnutia s obyvateľmi a podobne. Tento aspekt našej práce je však krátkodobý: na nejaký čas sa stretáme s ľuďmi, porozprávame sa s nimi, zdieľame sa o Bohu a našej viere a potom sa rozlúčime. Druhý aspekt je dlhodobý a spočíva jednak v možnosti zapojenia sa do komunitného života na Prameni, jednak v poskytnutí priestoru

pre praktické a duchovné vzdelávanie a psychický oddych. Teraz je s nami v stredisku jeden mladý muž, ktorý ukončil vysokú školu, nevedel si nájsť v živote to správne miesto a stagnoval aj po duchovnej stránke. Zároveň si uvedomoval, že ak niečo neurobí so svojím životom, tak sa nepohne z miesta. Vnímal, že sa musí naučiť zodpovednosti a disciplíny v oblasti duchovného rastu, musí získať zdravé pracovné návyky a podobne. Tak sa rozhodol stráviť s nami na Súši pol roka.

Olga: Takýmto spôsobom sme mohli za tých pätnásť rokov pomôcť už veľkému počtu ľudí. Rozhodnutie prísť sem si vždy vyžaduje aj odvahu: v prvom rade ide

že umožňuje dlhodobé vedenie jednotlivcov. V niektorých prípadoch sa na nás obracia aj sociálny úrad zo Starej Turej alebo ľudia z viacerých zborov, ktorí potrebujú pomoc pri boji s rôznymi závislosťami. Títo ľudia majú záujem prísť do strediska, odpútať sa od vecí, ktoré ich zotročujú, a nechať sa viesť. Naším problémom je v tomto smere nedostatok služobníkov – túto prácu momentálne vykonávame traja a popri všetkých povinnostiach a aktivitách sa vieme venovať iba dvom ľuďom naraz, a to aj napriek tomu, že záujem o takúto formu pomoci je oveľa väčší. Práve preto sa modlíme za slovenských spolupracovníkov,

o to priznať si, že potrebujem pomoc, potrebujem, aby ma niekto viedol. Samuel spomínal tábory a víkendovky, ale tie nie sú prvoradou náplňou našej služby, tým prvoradým je práve osobná evanjelizácia a individuálne vedenie ľudí. O týždeň príde do strediska jedna mladá žena, Rómka, ktorá sa nedávno obrátila. Počas niekoľkých mesiacov, ktoré stráví v stredisku, ju budem učiť čítať si Bibliu, modliť sa, ale aj starať sa o domácnosť, efektívne tráviť voľný čas a podobne. Zjednodušene povedané: cieľom tejto služby je učiť ľudí, čo to znamená byť učeníkom Ježiša Krista, a spolu s nimi to aplikovať do praxe.

Samuel: Práve v tom je veľký potenciál strediska Prameň, preto-

ktorých by si Pán povolal do tejto služby, aby sme mohli pomôcť viacerým ľuďom.

Máte stanovené kritériá, podľa ktorých sa rozhodujete, ktorému človeku takýmto spôsobom pomôžete a ktorému nie?

Olga: Určite sme ochotní pomôcť každému, kto sa na nás obráti. Ide skôr o to, pýtať sa, či sme v niektorých situáciách kompetentní niekomu pomôcť, či uнесieme bremeno toho človeka a či sme natoľko duchovne vyspelí, aby sme tomuto človeku naozaj pomohli a neškodili mu.

Samuel: Na ilustráciu: pred Veľkou nocou sa na nás obrátil drogový závislý chlapec a jedi-

ný spôsob, akým sme mu mohli pomôcť, bolo odviezť ho do kresťanského resocializačného zariadenia. Kebyže ho namiesto toho zapojíme do práce na poli, určite by sme mu nepomohli, pretože by sme mu tým nezabezpečili prostredie, kde by nemal žiadny prístup k drogám.

Olga: Možný je aj opačný prípad: žijeme v dobe, keď sa kladie dôraz na jednotlivca, na jeho túžby a potreby. Pre ľudí, ktorí k nám prichádzajú, je to častokrát veľmi náročné zvyknúť si na komunitný spôsob života, na spoločné zdieľanie vecí, na spoločnú prácu a podobne. Táto skutočnosť sa tiež môže stať príčinou, prečo niektorým ľuďom nevieme pomôcť.

Samuel: Iba doplním, že ako pracovníci Misie sme presvedčení o tom, že manuálna práca má slúžiť duchovnému cieľu. Aj v tomto musíme mať múdrosť, aby sme vedeli ustrážiť, kedy sa prostredníctvom práce dostávame bližšie k Bohu a k ľuďom, ktorým chceme poslúžiť, a kedy je efekt opačný.

Sú vaše aktivity zastrešené nejakou denomináciou?

Samuel: Misia viery má svoje korene v Reformovanej cirkvi, aj keď jej ambíciou nikdy nebolo vytváranie nových zborov, ale skôr podporenie činnosti lokálnych zborov, vo Švajčiarsku prevažne evanjelických. Čo sa nás na

Slovensku týka, v roku 2003, keď boli moji rodičia vyslaní ako misionári na Slovensko, prišiel do Starej Turej obrátený evanjelický farár, s ktorým sme začali spolupracovať a spoločne zápasili za nespasených ľudí v našom okolí. Táto spolupráca a vzájomná podpora trvá dodnes.

Olga: Máme veľa priateľov aj mimo evanjelickej cirkvi, ktorí nás podporujú a pomáhajú nám. Takisto chodíme po zboroch na celom Slovensku a zdieľame sa o našej službe. V tomto smere sme naddenominační.

Ako je to možné, že sa Prameň na Súši stal takým známym? Narážam na to, že pred pätnástimi rokmi sem prišla jedna rodina, o ktorej nikto nič nevedel, a dnes o vás

ľudia vedia, volajú vám, pýtajú si radu a podobne.

Samuel: Určite to nebude internetovou stránkou, pretože tú nemáme. Do istej miery to súvisí aj s tým, že Misia na Níle, ktorá úzko spolupracuje s Misiou viery, robila v istom čase sériu prednášok o svojej činnosti a medziiným aj o činnosti Prameňa na Súši. Myslí si však, že v prvom rade ide o ústnu reklamu. Ľudia, ktorí zažívajú na tomto mieste Boží dotyk, o tom povedia kamarátom, rodine, členom zboru.

Olga: Pred pár rokmi nám, napríklad, volala jedna mladá žena, ktorá trpela hlbokými depresiami, a ktorá sa o nás dozvedela od kamarátky, ktorá bola pred rokmi v centre Misie viery vo Švajčiarsku a ktorá jej poradila, aby sa s nami skontaktovala. Iné svedectvo je priamo z tohto regiónu: jedna žena zo Starej Turej, ktorá mala rakovinu, nás na základe toho, čo o nás vedela, poprosila, aby sme sa po jej smrti postarali o jej deti. Jej dcéra býva s nami v stredisku už jedenásť rokov, prijala Pána Ježiša a žije svoj mladý život na Božiu slávu.

Samuel: Vzťahy s ľuďmi z okolia budujeme najmä prostredníctvom predaja našich poľnohospodárskych produktov na miestnom trhu. Vidno, že niektorí ľudia za nami neprichádzajú kvôli nákupu, ale pre to, aby sa s nami porozprávali. Takisto poznám ľudí, ktorí by nikdy neprišli

na bohoslužby alebo na evanjelizáciu, ale prídu za nami vtedy, keď potrebujú, aby sme im prišli pomôcť s traktorom a podobne. Aj takýmto spôsobom nadväzujeme kontakty s ľuďmi a Boh vždy pripraví príležitosť povedať im evanjelium.

Prízemná otázka na záver: z čoho vlastne žijete?

Samuel: Naším vzorom je v tomto smere apoštol Pavol, ktorý popri službe pracoval a zarábala si na živobytie. Už od vzniku strediska sme boli rozhodnutí, že nechceme prijímať žiadnu podporu od štátu, brat si

pôžičky a podobne. Naša služba stojí v tomto smere na troch pilieroch: jednak je to príjem získaný predajom produktov z našej farmy, jednak sú to dary slovenských i zahraničných kresťanov, jednak je to podpora mládežníkov zo Švajčiarska, ktorí zriadili secondhand a blší trh na podporu Prameňa na Súši. Vo finančnej oblasti sa učíme obzvlášť dôverovať Bohu a spoliehať sa na neho. S tým súvisí skutočnosť, že sme sa tento rok pustili do rozsiahlej prestavby, ale momentálne nemáme peniaze na jej dokončenie. Videli sme však, že rekonštrukcia je nevy-

hnutná, urobili sme tento krok viery a naďalej čakáme na Pána a jeho konanie.

Olga: Mňa osobne Pán Boh prostredníctvom prestavby učí, že pre neho nie je dôležité, ako táto budova vyzerá, pretože to je len obal, ktorý ukazujeme ľuďom, pre neho je dôležité vnútro, čo sme vybudovali na Božej stavbe, aké ovocie po nás zostalo. Som tu už skoro pätnásť rokov a niekto si môže pomyslieť, že sme počas tohto obdobia o prestavbe len rozprávali, ale nič sme neurobili. V skutočnosti je za nami veľmi veľa vecí, ktoré sú očiam skryté. ■

AKO VZNIKÁ NOVÁ KNIŽKA

Na počiatku bol už druhý deň kuriérom neprevzatý balík (s kolobežkou). A tak namiesto čakania na kuriéra, ktorý nepríde, som sa vybral do kníhkupectva pre objednané knižky. A tam som stretol kamarátka Janu, ktorú zvyčajne stretnem tak raz za päť rokov.

„Tomáš, bude aj druhá kniha, pokračovanie *Zápis-kov z trolejbusu*?“

„Áno, chceli by sme ju vydať budúci rok.“

„Veľmi by prospelo, keby v nej boli ilustrácie.“

Hmm, ale koho osloviť?

Doma som si prešiel obľúbené knihy. Ilustrácie Jana Heraleckého v knižkách Maxa Kašparů sú podľa môjho gusta! Ale ako sa s ním spojiť?

FB mi ponúkol tri kontakty s týmto priezviskom, a tak som každý kontakt oslovil: „Ste, alebo poznáte ilustrátora Jana?“

Jeden sa neozval vôbec, druhý odpísal, že on to nie je a tretí, Jarda so záujmom napísal: „Odkiaľ by mal byť?“

„Netuším.“

Ale o 5 minút prišla od neho správa: „Toto je jeho telefónne číslo a nech sa darí.“

„Skvelé, ďakujem.“

Odpoveď ilustrátora pána Heraleckého na prvú sms-ku bola viac ako priaznivá, a tak sa rozbehla tvorivá komunikácia. Poslal som mu prvú knižku, aby vedel, o čom bude asi tá druhá a o niekoľko dní prišiel od neho návrh: „Myslím, že by stálo za to vydať túto prvú knižku v češtine. Aj by som ju ilustroval.“ Tento návrh prišiel v ten istý deň, ako mi môj vydavateľ navrhol ten istý nápad.

Hmm, ale kde ju vydať, v akom vydavateľstve?

Opäť držím v ruke knižku Maxa a píšem mail do vydavateľstva Cesta a hneď aj poštou posielam slovenské vydanie knižky.

Na druhý deň prišla správa: „Pán Komrska, nemáme záujem, nie je to v našom edičnom pláne“

O týždeň prišla z tohto istého vydavateľstva správa druhá: „Tomáš, práve som dočítala vašu knižku a bolo mi tak hrejivo pri srdci, radi by sme ju vydali, keby bola preložená do češtiny.“

Môj brat Daniel, žijúci v Brne, zalovil na nete a ulovil prekladateľa pána Prokopa, ktorý so záujmom prácu prijal a za tri týždne s nadšenou hravosťou knižku preložil.

Pán Heralecký postupne dodáva ilustrácie, jednu lepšiu než druhú ...

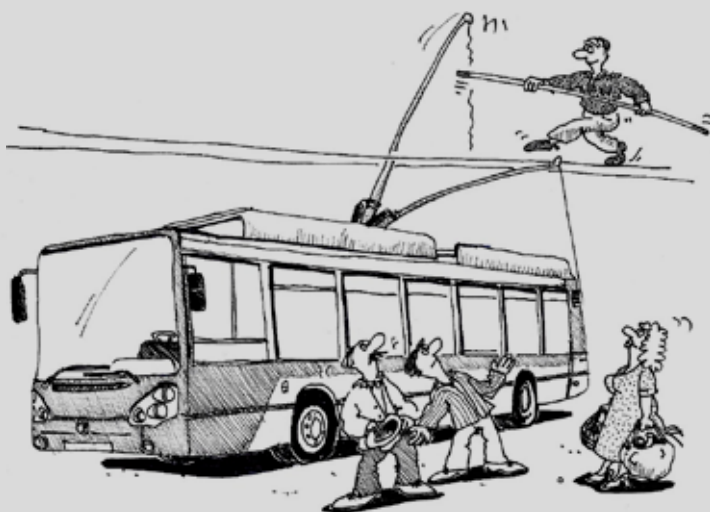
A tak knižka prvá, *Zápisky z trolejbusu* obohate-ná o ilustrácie sa chystá na cestu do rúk českému čitateľovi.

Doručovateľskej spoločnosti chcem poďakovať, a to dvakrát. Jednak za to, že balík nakoniec prevzala a doručila v pravý čas, a za to, že som stretol Janu, a ... , ale to už viete.

...

Zvyčajne, keď niečo nevyjde, tak zrejme práve tam je ukrytý začiatok niečoho nového. Niečoho, čo by mi dovtedy ani len nenapadlo.

Preto plakať, či zúriť nad nezdarom, je veľmi úspešným premrhaním príležitosti na zachytenie rodia-ceho sa príbehu.

PREPÁČTE, MÔŽEM SA SPÝTAŤ, ČO TO ČÍTATE?

Cestu do zamestnania si často krátim čítaním kníky. Postupne zisťujem, že v tom nie som sám. Čoraz viacej ľudí cestuje s knižkou v ruke, aj keď zväčša, čo do počtu, ide o čerešničku na torte, vlastne v autobuse. Keď ma zo zadumania prvýkrát vytrhla otázka mladého muža so slúchadlami stojaceho nado mnou: „Prepáčte, môžem sa spýtať, čo to čítate?“ nevedel som, ako zareagovať. Zaujímavé je, že sa takáto situácia opakuje čoraz častejšie. Prečo sa pýtajú? Čo ich zaujalo? Že človek v mundúre dopravného podniku vie čítať? Tiež chcu čítať?... Z jedného takého rozhovoru vysvitlo, že konkrétny mladík ešte vo svojom živote žiadnu knihu neprečítal. Iný, takmer s otvorenými ústami, počúval o spiritualite duše, zmysluplnosti bytia, či iný o odpustení nevery ako cesty k budovaniu dôvery. Dobrá kniha je dobrá vec. Ale ktorá kniha je dobrá? Kniha, ktorá rozšíri obzor, povznesie ducha, nasýti dušu a ozrejmi pudy, nemôže byť zlá. Kniha však môže byť nevhodná. Ktorá?

Predstavujem si, že som na niekoľkodňovej túre v Malých Karpatoch. Uprostred túry som sa v podvečer stratil a nevedel som, ako sa dostať do plánovaného bodu, teraz už túžobne očakávaného miesta, na odpočinok. V takom prípade vytiahnem mapu Malých Karpát a snažím sa zorientovať. Ale ak namiesto tejto mapy vytiahnem podrobnú mapu Liptova, alebo hoci aj mapu Švajčiarskych Álp, sú mi nanič. V tú chvíľu. Tie sa zídu, keď budem na Liptove, alebo v Alpách.

Tak je to aj s knihami. Kniha, ktorá rozruší, vtiahne, usmerní, povzbudí a vyšle vystrojeného ďalej – možno mojim smerom, možno trochu iným, alebo smerom celkom opačným, nemôže byť zlá. Na žánri nezáleží. Isté je, že dobrá kniha obohatí. Na chvíľu, na týždeň, navždy. Sú dobré knihy, ku ktorým sa oplatí vracieť.

Jednu takú mám a čítam si z nej každý deň. Fascinujúce. Vždy v nej niečo nové objavím. Zrejme aj dnes ma niečím prekvapí. ■

Z ROKOVANIA RCB AUGUST 2019

Rada vymenovala:

Predseda odborov na ďalšie obdobie: Jána Henžela (Študijný odbor), Tomáša Henžela (PLAnT.sk), Slavomíra Polohu (Evanjelizačno-misijný odbor), Juraj Klementoviča (Finančný odbor), Martina Kačura (Internetový odbor). Návrhy na členov predložila predsedovia odborov na najbližšie rokovanie Rady.

Rada prerokovala a schválila:

Správu z vizitácie zboru v Trenčíne.

Postupnosť krokov v procese zriadenia Zboru CB vo Svätom Jure.

Zloženie komisie a kritériá na rozdeľovanie príspevkov EPH (Evangelische Partnerhilfe). Komisiu tvoria aktuálni členovia Rady a riaditeľ kancelárie Rady. Komisia rozhodla o rozdelení prostriedkov z EPH na rok 2019. Rada rozhodla o poskytnutí príspevkov z cirkevného Fondu pomoci na doplnenie príspevkov z EPH.

Uzatvorenie pracovnoprávneho vzťahu so Silviov Henželovou vo funkcii pastoračnej asistentky v zbere CB v Nitre na plný úväzok od 1. 9. 2019 na dobu určitú na 12 mesiacov. Mzdu bude v plnej výške refundovať zbor.

Poverila:

Predseda Rady, aby viedol hlasovanie o zotrvaní kazateľa Martina Kačura v zbere Spišská Nová Ves 29. 9. 2019

Finančný odbor, aby v prípade zmeny zákona o finančnej podpore cirkví pripravil návrh na riešenie situácie, ktorá pre cirkev vznikne. (Návrh zákona už schválila vláda a prešiel do druhého čítania v NR.)

Rada zobrala na vedomie:

Správu Jána Henžela z konferencie European Leadership Forum 2019 vo Wisle; správu Tomáša Henžela zo služobnej cesty v USA na konferencii misijnej organizácie Acts29; správu Petra Prištiaka zo služobnej cesty na Ukrajinu; list z Komisie pre Poriadok CB o podávaní návrhov na zmenu Poriadku.

Ďalej Rada:

Požiadala tajomníka Jána Henžela o zabezpečovanie niektorých aktivít nad rámec povinností stanovených Poriadkom CB pre tajomníka Rady. Pre zabezpečovanie týchto činností mu schválila tretinový úväzok zo štátnych prostriedkov. Schválila úhradu nákladov na internetové pripojenie pre tajomníka Rady.

V rámci rozhovoru o teologickej identite cirkvi sa členovia Rady zaoberali dvoma kapitolami z knihy John Frame: Spása je u Hospodina (Boh – Pán; Kto je Boh a ako koná).

Hovorila s Jurajom Sabolom a Filipom Pangrácom, ktorí sa prihlásili do vikariátu. Juraja Sabola prijala za vikára v zbere Košice a Filipa Pangráca v zbere Bardejov. Zároveň rozhodla o príspevku k mzde týchto vikárov z Fondu Levita.

Uviedla do služby vikára Josého Aguilara v Žiline a kazateľa Mareka Tomašoviča v Trnave.

K dispozícii je vytlačený novelizovaný Poriadok 2019 a tiež hlavné referáty Daniela Pastirčáka a Rastislava Betinu z diskusie o postavení a službe žien v cirkvi. ■

Spracované z podkladov RCB

ZMENA PERSPEKTÍVY

Ak by aj na začiatku tohto príbehu bol úprimný záujem pochopiť vecne, o čo pri homosexualite ide, mohli by sme prístup k tabuizovanej téme ľudskej homosexuality určite zmeniť. Možno by sme začali vnímať jeho rôzne dimenzie a roviny. Vráťane osobnej, spoločenskej, medicínskej, duchovnej či morálnej. Ak však vecná diskusia bude len ideologicky prekrúcaná neúprimnými liečiteľmi či hlásateľmi, ktorí nevnímajú komplexnosť tohto fenoménu, budeme riešenie len odsúvať.

Ťažko pochopíme príbehy tých, ktorí sa angažujú v zápase proti homosexualite a za jej liečbu najmä preto, lebo sa sami ocitli uväznení v osobnej situácii, ktorá im nedovolila otvorene o ich orientácii hovoriť. V situácii výčitiek svedomia, ktoré im vyvolávalo neustále moralizovanie a odsudzovanie prostredia v spoločnosti alebo priamo v komunite veriacich ľudí, ktorí sa s faktom vlastnej sexuálnej orientácie nemohli otvorene a čestne zabrať v bezpečnom prostredí svojich rodín a prostredí, v ktorom sa cítili prirodzene doma. Príbeh liečiteľov homosexuality, či bojovníkov proti nej už niekoľkokrát vyvrcholil priznaním vlastnej homosexuality. V snahe vysporiadať sa s vlastnou orientáciou ako hriechnym stavom či chorobou, sa neraz stane homofóbny aktivizmus významnou etapou v živote človeka, ktorý takto prežíva napätie na duchovnej, morálnej aj ľudskej rovine. Nehovoriac o tom, akú úlohu hrá populistická karta „LGBT“ v politických zápasoch za tradičné či menej tradičné postoje. Je to karta, ktorá je len jednou zo zarúčených spúšťačov populistickej kampane pohodlného hľadania vinníka za hocičo. A ani nemúsime ísť ďaleko. LGBT-téma už teraz rozdeľuje nádejnú nastupu-

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista.)

Americký portál THEHILL priniesol 3. septembra tohto roku správu, že McKrae Game, ktorý založil pred rokmi v Južnej Karolíne organizáciu Hope for Wholeness v júni verejne oznámil, že je homosexuál. Pred dvoma rokmi ho správna rada nečakane odvolala. Päťdesiatjeden ročný Game požiadal svoje publikum o odpustenie s tým, že to nebolo správne. Angažoval sa totiž v rámci organizácie za tzv. konverznú terapiu, ktorá má za cieľ liečiť homosexualitu.

júcu generáciu politických strán, krátko pred voľbami, aj u nás.

Aj o tom je tento príbeh zkladateľa jednej zo skupín tzv. konverznej terapie obracajúcich homosexuálov na heterosexuálnu. Priznal sa, že sám je gay. A ospravedlnil sa za všetky škody, ktoré svojou terapeutickou horlivosťou spôsobil. Podobný príbeh bol aj príbeh Tonyho Anatrellu, prominentného katolíckeho duchovného. Psychoanalytik, autor viac ako 30 kníh o homosexuálnych vzťahoch bol aktívny aj v Kongregácii pre vierouku Cirkvi a činný v ďalších štruktúrach rímskokatolíckej cirkvi zaoberajúcich sa homosexualitou. Aj Tony Anatrella, bol v júli minulého roku parížskym arcibiskupom stiahnutý z verejného pôsobenia pre zneužívanie chlapcov zverených do jeho opatery. Kniha *Rodová teória a pôvod homosexuality* od tohto experta na homosexualitu a rodovú rovnosť sa dala kúpiť aj na Slovensku.

Postupne sa ukazuje, že slová zo záhlavia takýchto kníh o tom, že pastoračná starostlivosť o homosexuálov je mimoriadne ťažká a náročná a že si vyžaduje ľudí, ktorí sú odborne zdatní, absolvovali špeciálnu prípravu, ale zároveň sa vyznačujú veľkou vľúdnosťou a srdečnosťou, je potrebné vážne prehodnocovať. Nemusia byť totiž úprimné, ani kompetentné.

Pastoračná starostlivosť o homosexuálov a heterosexuálov je v zásade o tom istom. Ohlasovanie evanjelia je stretnutím človeka so Stvoriteľom a určite aj s jeho obrazom v nás samých. A najväčším prikázaním ostáva stále prikázanie o dvoch dimenziách lásky k Bohu a k blížnemu. Veľkorysosť a Božie milosrdenstvo sú pre veriacich ľudí v ich živote viery tým hlavným imperatívom. ■

KRÍŽOVKA

„Štedrý človek...“ kráľ Šalamún

Autor: Peter Kailing	495, rímsky	Krmivo	Vrenie	POMÔCKY Akant, Yr, Vakat, Jer, Habit	TAJNIČKA	Mužské meno	Cvičná skladba	Vábil	Rastlina (Acanthus spinosa)
Veľmi krátke vlny (skr.)				Názov Veľkonočnej soboty Voľno (star.)	•				
Sokol (2 slová)					•				
	Etika				•				
	Sabotážou zneškodňuj	Ponoríme	Kardanový kľb Poučenie		•				
Nákazlivá kožná choroba					•	Žen. spevný hlas Mňa			
Telovedec (čes.)					•		Zdôraznený súhlas	Meno Du- najevskeho (rus. hud. sklad.)	Tlačilo
Priesečník 2 priamok				Mníške rúcho Predložka (v)	•				
Kraj na severe Slovenska					•	Možno Dym			
Títo			Odd. techn. kontr. (skr.) Ozn. liet. Rumunska		•		Chem. zn. arzénu Ľudový súd (skr.)		
Poumývaj				Gúľal, valkal	•				
Zaniknutá slovan. hláska				Severská európska krajina	•				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 06-07/2019.

Odvážni dneška pripravujú normálne skutky ZAJTRAJŠKA.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 10. 2019. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 10/2019.

Stranu pripravil Peter Kailing

Z misie v JAR

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk, v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.